

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izdaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrlet 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Ofenzive na vseh frontah.

Ali se odpravi 19 državnih temeljnih zakonov?

Oblastveno pregledana praška „Union“ objavlja o tem vprašanju članek, ki ga je dobila od „posebne strani“:

Skoro vsak dan nas utrjuje v prepričanju, da se žal v naši domovini nahajajo krogi, ki se celo iz najstrašnejše vseh vojsk niso ničesar naučili. K tem spadajo v prvi vrsti ustvaritelji „binkoštnega programa.“ Pred vsem se zalteva tu odprava paragrafa o enakopravnosti v državnih temeljnih zakonih — torej določbe, ki jo vsi nemški narodi monarhije čuvajo kot zenico v svojem očesu.

Skozi desetletja si je prizadevala mala manjšina avstrijske poslanske zbornice, da bi napravila kraj in konec temu temeljnemu in življenjskemu pogoju naše monarhije. Ali vsa njena prizadevanja so se razbijala na odporu večine parlamenta, ki se je, kakor znano, poleg zastopnikov nemških plemen sestavljala tudi iz zastopnikov tistih Nemcev, ki so, sledeč čutu pravičnosti, vsikdar kazali razumevanje za zvanje države: da bodi v zavetišče vsem svojim narodom! Misliti bi smeli, da bo sedanji trdi vojni čas, ki je šele prav dokazal, kako postrvovalno nastopajo vsi narodi za obstanek monarhije, kako v slogi zmagonosno odbijajo cel svet sovražnikov, vsakomur v razlog in zapoved, da bo to slogo ohranjal in množil v drugih važnih pogledih ter da bo opuščal vse, kar bi moglo kaliti sporazumljenje in izzivati stare hude spopade.

Nemška plemena te države se tudi pokore tej neizogibni zapovedi in so zato zapostavila vse svoje dobro vtemeljene zahteve, za katere so se skozi leta borila. Storila so to v domnevi, da se bodo teh načel držali tudi drugi in da si bodo tudi druga plemena enakomerno prizadevala, da tudi ona s svoje strani pripomorejo k ohranitvi te sloge. Temu je tudi tako na sploh. Izjemo delajo izvestni krogi, ki z vneto, vredno bolje stvari, znašajo iz shramb predmete za spore, drugega za drugim, ter jih postavljajo na dnevni red. Šele nedavno je izjavil grof Tisza, da se razmere, kakoršne so bile poprej, ne smejo povrniti,

da se mora vsem narodom izkazati enakost spoštovanje. Ali nemški Volkstati se ne menijo za to ter prihajajo z enim bojnim pozivom za drugim. Sedaj so srečno dospeli tako daleč, da hočejo zasukati to, kar je tri četrstoletna tvorilo glavno točko naših državnih temeljnih zakonov in kar spada k najdragocenejši posesti vseh nemških narodov države!

Napram takim in sličnim prizadevanjem izjavljamo: Z dejstvom, da obstoje v Avstriji različni kulturni narodi, se mora računati! Ti narodi predstavljajo sile, ki jih je postavil božji svetovni red. Življenje, moč in lepota so v njih mnogovrstnosti. Kdor ni udarjen s slepoto, si mora biti na jasnejšem, da z ozirom na prosvetni razvoj, ki so ga danes dosegli narodi Avstrije, tudi vzvračajajoča državna oblast ne more več izpremeniti monarhije v enotno narodnostno državo! Cesar ni moglo doseči 18. in 19. stoletje, je pač izključeno v 20. stoletju! Naj bi že enkrat odnehali s tem, da se, prezirajoč to dejstvo, ljubezen do domače grude označa kot nekako prokletstvo, ki ogroža ali celo izključuje avstrijski patriotizem, ko so vendar spoštovanje do domače zemlje in domovinske zgodovine vzrok vdanosti do države in jačijo tudi čustva do vladarske hiše. Svetovno-zgodovinska in v svoji vrsti edina naloga države je, da zgodovinsko, jezikovno in prosvetno različne narode ob vzajemnem vpoštevanju njihove narodnosti združuje k mirnemu skupnemu življenju in mirnemu delu za višje skupne državne smotre! Neizogibne posledice tega zvanja mora nositi vsakdo, ki je državi resnično vdan. Ker pa je jezik orodje duševnega vstvarjanja in obenem navadni zunanji znak narodne različenosti, je v narodno mešanih deželah briga za rabo jezika v Soli in uradu seveda najnujnejša in najživahnejša. Nikakor ne gre, da bi se tuptam pojavljajoče jezikovne težkoče jemale v povod, da bi se odpravljalo načelo enake pravice, ki najboljše odgovarja sestavi naše monarhije! Kdor hoče to, spravlja državo v nevarnost, ne pa da bi ji koristil. Trditev, da bi bila skupnost že blizu štiri stoletja pod zastavo habsburške hiše združenih narodov in dežel odvisna od vezi državnega jezika — ta trditev ni nikakor u-

temeljena. Najbolj in najizdatneje je ta trditev pač ovržena s tem, da je Avstrija orjaške naloge, pred katere jo je postavila vojna, tako sijajno rešila, ne da bi imela kak državni jezik!

Rekviriranje živine na Štajerskem.

Ker se slišijo iz cele dežele pritožbe radi oddaje živine, je treba še enkrat o tej zadevi pisati in pojasniti dejanske razmere. O tem nihče ne bode dvomil, če povdarjamo, da se mora skrbeti za živež in hrano naših vojakov. Radi tega je tudi popolnoma jasno, da moramo tudi glede oddaje živine donasati največje žrtve. Povsod so naši živinorejci, kralja Bogu, zavzemali tudi to stališče in radi oddajali, kar je le bilo mogoče. Zadnji čas se je pa to občutilo radi tega hujše, ker se zahteva od Štajerske velikanska množina. Stori se je vse korake, da bi se zahtevano število živine zmanjšalo, in da bi se cene živine uredile tako, da ne bode štajerski kmet oddajal živine ceneje nego kmet drugih kronovin. V kratkem se bode v tem oziru zboljšalo. Za načelo si je oblast postavila zdaj te-le točke:

Oddati se mora 10% vseh krav, vse telice nad 2½ leta, ki niso breje, 50% volov v starosti 2—3 let; vse vole nad tri leta stare in vse bike, ki niso več porabni.

Seveda se vsikdar tudi ne bode moglo natančno držati teh navodil, ker so razmere v nekaterih okrajih take, da bode kmet rajši oddal težko kravo — nego vola, katerega nujno potrebuje za delo na polju. V prvi vrsti se mora varovati plemenska živina, v drugi vrsti še le živina, ki je potrebna za vožnjo ali pa krave-dojnice; dojnice bodo vzeli tiste, ki dajejo najmanj mleka, ki niso dolgo časa breje in niso dobrega plemena. Rekviriranje vprežnih volov se bode opustilo po možnosti le tam, kjer ni nobenega človeka, ki bi znal učiti krave voziti ali kjer sploh ni živine za vožnjo. Kjer so dve- ali dveipolletni voli, konji ali krave, ki znajo voziti, se vzamejo vsi skramente po katoliškem obredu.

Druga soproga carja Ferdinanda, kraljica Eleonora, čeprav protestantinja, podpira prav odkritosrčno katoliško cerkev. Na kraljevem dvoru vlada strogo krščansko življenje. Kadar se nahaja kraljeva rodbina na svojih posestvih na Ogrskem, daje prav lepe vzglede katoliškega mišljenja, kajti vsak dan jo je najti v cerkvi, med reveže pa deli prav obilo miločin.

Ganljivo je bilo videti, ko so prejeli princ Ciril, brat prestolonaslednikov, in njegovi sestri princezini Evdoksija in Nadežda prvo sv. obhajilo. Bilo je dne 2. septembra leta 1909 v grajski cerkvi Koburg-Kohari v Hout-St. Antalu na Ogrskem. Na velik dan veselja jih je pripravljala o. Damijan Kreichgauer iz jezuitskega reda. Navzoči so bili vsi člani carjeve rodovine in ves dvor. Ne samo za otroke, a tudi za carja Ferdinanda, ki je storil vse, da se vrši slovesnost kar najsijajneje, je bil ta dan zanj dan največjega veselja. Princezini Evdoksija in Nadežda sta bili dne 8. decembra 1912 v cerkvi v Plovdivu po osemndnevni najskrbnejši pripravi sprejeti v Marijino družbo.

Ko je leta 1858 po stoletnem suženjstvu zopet na novo oživila bolgarska narodna samozaveda, je bilo njeno prvo delo, da so se Bolgari ločili od grškega carigradskega patriarha. Vsled tega koraka je izobčil carigradski grški patriarh vse člane bolgarske cerkve iz pravoslavne cerkve. Takoj, ko se je ločila bolgarska cerkev od grškega carigradskega patriarha, se je pričelo v Bolgariji gibanje za združanje z Rimom. Na čelu gibanju so bili številni možje iz bolgarskih razumniških krogov, tem se je prilju-

LISTEK.

Katoliška cerkev v Bolgariji.

Razkolniške dežele je žalibog prištevati k tistim deželam, od katerih, sodeč po današnjih razmerah, ni mnogo pričakovati v korist katoliške cerkve. Edino Bolgarija dela v tem oziru izjemo, tista Bolgarija, na katero so obrnjene oči vseh katoličanov celega sveta.

Zdi se namreč, da čuva izza balkanskih homatij nad deželo junaškega bolgarskega naroda posebno previdnost božja, kajti položaj Bolgarije postaja tak, da daje najlepša upanja, da se bo Bolgarija zopet združila z Rimom.

Rusija in druge sosedne balkanske države tvorijo že od nekdanj neopremagljivo oviro, ki je znala do sedaj preprečiti in v kali zadušiti vsa stremjenja ljudstva, ki je katoliški cerkvi prijazno, se zopet združiti s sv. katoliško cerkvijo. Ta ovira je bila v drugi balkanski vojski popolnoma ali deloma odstranjena, kajti vsled zahrbtnosti Srbije in Grčije v drugi balkanski vojski so bile raztrgane vse vezi, ki so poprej vezale omenjeni deželi z Bolgarijo in v srcu slehernega Bolgara je zavladala nenaklonjenost in nezaupanje do obeh imenovanih neodkritosrčnih priateljev. Zazdelo se je takoj, da je začelo zdravo jedro, ki se nahaja v junaškem bolgarskem narodu,

kliti k novemu življenju. V trenutku pa, ko je stopila Bolgarija v tej svetovni vojski na stran osrednjih vellesil, je prišlo do popolnega razvoja verskih razmer v Bolgariji v prid katoliške cerkve. Takoj so se pričela stremjenja in prizadevanja za združenje Bolgarov z Rimom. Vspeh teh stremljenj in prizadevanj je bil, da so se pričela pogajanja bolgarske vlade z Rimom, da se sklene konkordat (pogodba) med Rimom in Bolgarijo.

Božja previdnost si je izbrala sedaj vladajočo kraljevo rodovino kot glavno svoje orodje za izvršitev združenja Bolgarov z Rimom. V kraljevi bolgarski rodovini je smatrati Marijo Lujizo, prvo soprogo carja Ferdinanda, kot oni globoki vir, iz katerega črpa vsa kraljeva rodovina svoje globoko versko prepričanje. Marija Lujiza, vojvodinja parmska in sestra soproge našega prestolonaslednika, je bila tako pobožna kneginja, da so jo prištevali k svetnicam.

Na rusko povelje je birmoval bolgarskega prestolonaslednika Borisa leta 1896 v staroslavni bolgarski prestolnici v Tirnovi bolgarski razkolniški škof in Boris je bil tako izročen razkolništvu. Ta dogodek je globokoverno mater tako ranil v srce, da je kmalu nato umrla. Njeni zemeljski ostanki počivajo v stolnici v Plovdivu, na njen grob pa romajo leto za letom neštivilne množine Bolgarov vseh obredov. Vsakomur je znano, da je moral prestolonaslednik le vsled zunanje pritiska prestopiti v razkolniško cerkev, ne pa iz notranjega prepričanja, kajti znano je, da prestolonaslednik nikdar ne gre v kako razkolniško cerkev, pač pa zahaja s svojim očetom, carjem Ferdinandom, prav pogosto v katoliške cerkve, kjer prisostvuje službi božji in prejema sveče za-

rejši voli. Za gospodarstvo, ki meri nad 20 oralov nji, se mora na vsak način pustiti vsaj eden par volov. Izrekla se je na merodajnem mestu tudi želja, da bi se za obdelovanje polja vsaj pustilo več kmetom-sosedom par volov, katere bi lahko skupno porabljali za delo. Govedo mora tehtati vsaj 300 kg. Kdor ima dve ali samo eno kravo, se mu ta naj pusti, zlasti če ni docela pripravna za klanje. Nakupovalci imajo nalog, da se kolikor le mogoče držijo teh navodil in vpoštevajo gospodarske razmere posameznih krajev in posameznih kmetov.

Število živine na Štajerskem po zadnjem štetju od dne 6. maja 1916: mlade živine pod enim letom: 168.618 (pri štetju dne 3. X. 1915 172.086), bikov 21.764 (9194), telic nad 1 letom 92771 (93.728), krav 285.919 (288.944), volov 1- do 2letnih 51.760 (53.139), 2 do 3letnih 43.921, nad 3letnih 67.034 (leta 1915 vseh teh volov skupaj 104.275), svinj pod 3 meseci 293.767, nad 3 meseci 359.856, ovac 90.600, koz 35.483. Vse goveje živine so našteali sedaj 731.737, leta 1915 pa: 721.366. Po načelih, katera si je postavil živinoprometni zavod, se mora oddati 131.748 glav živine iz cele dežele.

Za mesec julij 1916 se je nakazalo Štajerski, da odda za vojaščino in za civilno prebivalstvo vsega skupaj 23.050 glav živine. To je ogromna svota, zato se tudi hudo občuti revizicija. Ne ve se še, če bodejo uslišane prošnje, da se to število zmanjša. Deželni odbor je na vseh merodajnih mestih zastopal stališče, da se ljudstvo ne brani donošati vseh žrtev, ki so potrebne za vojaštvo, toda zahtevamo lahko, da se enakomerno razdeli zahtevano število na vse kronovine in se povsod določi enaka svota. Kakor v zadnjem mesecu, se je tudi za mesec julij razdelilo število na posamezne okraje cele dežele natančno po številu našteje živine.

Kdo dela draginjo?

Če pogledaš v soboto na mariborski trg, imaš priliko, da slišiš zabavljice zoper kmete, češ: Kmet je kriv draginje, kmet je oderuh itd. Mnogo je v mestu ljudi, ki pravijo: Kmetu vse samo zraste, ima živine, mleka, moke in vsega drugega dovolj, zakaj neki to vse tako drago prodaja. Take in enake ter še mnogo hujše zabavljice slišiš na trgu. Ali pa so se kmetijski pridelki v primeri z industrijskimi izdelki v resnici neprimerno podražili? Ne in nikdar ne! Naslednje številke naj nam pokažejo razliko med podraženjem kmetijskih in industrijskih pridelkov:

A. Kmetijski pridelki: Pšenica (q = 100 kg) pred vojno 21 K, sedaj 36 K, podraženje za 61%; riž q pred vojno 18 K, sedaj 30 K, podraženje za 60%; ječmen q pred vojno 20 K, sedaj 29 K, podraženje za 50%; leča q pred vojno 50 K, sedaj 64 K, podraženje za 20%; belo vino hl pred vojno 52 K, sedaj 180 K, podraženje za 190%; mleko 1 liter pred vojno 28 vin., sedaj 40 vin., podraženje za 42%; smetana pred vojno 1.20 K, sedaj 1.90 K, podraženje za 58%; sir 1 kg pred vojno 70 vin., sedaj 1.20 K, podraženje za 71%; ementalški sir q pred vojno 320—360 K, sedaj 400—500 K, podraženje za 190%; jajca za 2 K pred vojno 25 kosov, sedaj 10 kosov, podraženje za 145%; koleraba kg pred vojno 2—6 v, sedaj 8—10 v, podraženje za 125%; krompir q pred vojno 10—16 K, sedaj 20 K, podraženje za 81%; zelena špinača 1 kg pred vojno 35—46 v, sedaj 100 do 140 vin., podraženje za 196%; govedina q pred vojno 160—180 K, sedaj 540—560 K, podraženje za 221 odst.; teletina 1 kg pred vojno 2.80—3.40 K, sedaj 6.00—7.60 K, podraženje za 119%; svinjina kg pred vojno 1.92—2.20 K, sedaj 4.80—5.00 K, podraženje za

137%; svinjska mast kg pred vojno 1.52—1.68 K, sedaj 9.00 K, podraženje za 500%; goske 1 par pred vojno 16 K, sedaj 38—90 K, podraženje za 137 do 462 odstotkov.

B. Industrijski izdelki: Olje q pred vojno 32—35 K, sedaj 155—185 K, podraženje za 471 odst.; kolomaz q pred vojno 17 K, sedaj 80 K, podraženje za 370%; kmečki voz pred vojno 150 K, sedaj 500 K, podraženje za 526%; superfosfat kg pred vojno 48—52 v, sedaj 1.15 K, podraženje za 130%; Tomasova žlindra kg pred vojno 38—43 v, sedaj 94—100 v, podraženje za 136%; premog q pred vojno 2 K, sedaj 3.50 K, podraženje 70%; juta-vreče pred vojno 1.40 K, sedaj 3.50 K, podraženje za 150%; surovo olje za motorje q pred vojno 11.50 K, sedaj 36 K, podraženje za 217%; vazelin za kožo q pred vojno 64 K, sedaj 185 K, podraženje za 289%; modra galica q pred vojno 62 K, sedaj 350—900 K, podraženje za 1311%; žvepleni prah q pred vojno 21 K, sedaj 310 K, podraženje za 1376%; rafija q pred vojno 90 K, sedaj 395 K, podraženje za 358%; prah za pranje q pred vojno 40 K, sedaj 132 K, podraženje za 230%; salame q pred vojno 395 K, sedaj 1010 K, podraženje za 165%; makaroni q pred vojno 76 kron, sedaj 212 K, podraženje za 178%; črnilo pred vojno 30 K, sedaj 72 K, podraženje za 140%; petrolej pred vojno 32 K, sedaj 50 K, podraženje za 64%; milo za pranje pred vojno 69 K, sedaj 345 K, podraženje za 400%; šitovo milo pred vojno 74 K, sedaj 345 K, podraženje za 366%; škrob q pred vojno 51 K, sedaj 170 K, podraženje za 233%; kis q pred vojno 94 K, sedaj 250 K, podraženje za 165%; riž q pred vojno 24.50 K, sedaj 270 K, podraženje za 1020%; čaj kg pred vojno 6 K, sedaj 12 K, podraženje za 100%; špagat q pred vojno 322 K, sedaj 780 K, podraženje za 142%; smola q pred vojno 32 K, sedaj 350 K, podraženje za 992%; žvepleni cvet q pred vojno 18 K, sedaj 210 K, podraženje za 1066%; žveplo q pred vojno 22 K, sedaj 230 K, podraženje za 945%.

Posebno močno pa je industrija podražila usnje, podplate, platno, blago za obleke in druge neobhodno potrebne reči. Če primerjamo cene kmetijskih in cene industrijskih izdelkov, oziroma pridelkov, pa vidimo, da so se kmetijski pridelki v ceni povišali samo toliko, kolikor je bilo glede na dražje pridelovalne stroške in vojne razmere neobhodno potrebno. Iz gornje statistike vidimo: 1. da je cena pri žitu poskočila največ za 80%, za mleko in njega izdelka do 93%, za boljše vrste sira do 190%; 2. so poskočile cene v prvi vrsti za one kmetijske pridelke, katerih pridelovanje se je jako podražilo; 3. so najbolj poskočile cene pri živini in mesu, to pa vsled tega, ker primanjkuje krme; 4. da je podraženje mnogih industrijskih predmetov doseglo nad 1000% in to ravno pri mnogih predmetih, ki se tudi v kmetijstvu vedno rabijo.

Vsak dan čitamo, da so razne družbe bogatih tovarnarjev dosegle ogromne dobičke. Tako čitamo, da je ogrska družba usnjarskih tovarnarjev dosegla za leto 1915 čez 8 milijonov kron dobička. Avstrijska montanska družba, ki ima v rokah skoro vso avstrijsko železninarsko industrijo, je dosegla čez 40 milijonov kron dobička. Vprašamo: Zakaj pa tukaj ne poseže vlada vmes in ne določi za nujno potrebne predmete najvišjih cen? Vsak dan čitamo tudi o novih milijonarjih, o novih bogataših. Nedavno je v Mariboru opustil nek manufakturni trgovec svojo trgovino in je prišel udobno zasebno življenje. Znanec, ki je dobro poučen o njegovih razmerah, nam je rekel, da ima ta trgovec, ki je pred 25 leti prišel trgovino kot ubog trgovski pomočnik, danes premoženja do 400.000 K. Ali je kak kmet že kedaj s samim kmetijstvom tako obogatel? Vse trgovine so svoje blago

Ko so se po končani balkanski vojski vračale nazaj v avstrijsko domovino katoliške redovnice-usmiljenke slovanske narodnosti, ki so stregle na bojiščih in v bolnišnicah ranjenim bolgarskim vojakom, so se poslovili od njih na sofijskem kolodvoru najvišji bolgarski dostojanstveniki, na čelu jim bolgarska carica Eleonora. Zasolžela je, ko se je poslovila od sester-usmiljenk in opetovano je zagotavljala, da je njena najsrčnejša želja, videti v bolgarskih bolnišnicah in vzgojevalnih zavodih kar največ katoliških redovnic.

Katoliški misijonarji bi nam mogli dosti povedati, kako zelo si želijo priprosti, toda pobožni Bolgari se zopet združiti s katoliško cerkvijo. Umevno, da se nasprotniki tega gibanja poslužujejo vseh mogočih sredstev, da bi zanesli v bolgarski narod srd, sovraštvo in stud do Rima.

K tem nasprotnikom se tudi mora prištevati velik del razkolniške bolgarske duhovščine, ki se nahaja večinoma na prav nizki stopnji izobrazbe. Da, del te duhovščine, podkupljen in zaslepljen z rublji ruskega sv. sinoda, se krčevito upira združenju z Rimom. Kako je znala ruska politika od pričetka sedajne svetovne vojske vporabljal vsa sredstva, da bi pridobila Bolgarijo v političnem in tudi v cerkvenem oziru popolnoma za se, kaže sledeči slučaj:

Tik palače ruskega poslanika v Sofiji so zgradili rusko pravoslavno cerkev. Kp je bila cerkev dograjena in jo je bilo treba posvetiti, je poveril to nalogo ruski sv. sinod razkolniškemu bolgarskemu patriarhu v Sofiji, da opravi v imenu Rusije slavnostne cerkvene obrede posvečenja. S tem činom je Rusija pripoznala samostojnost in enakovrednost bol-

pred vojsko po nizki ceni nakupile. Zaloge so bile polne blaga. In sedaj se tisto blago prodaja z naravnost ogromnimi dobički, ki znašajo večkrat po 300—500%. Nikomur ne zavidamo poštenega dobička, a krivično je, ako edino kmeta slikajo pred svetom kot največjega dražitelja.

Mlinar in kmet.

Iz Murskega polja se nam piše:

Med istimi, ki ne delajo vse, kakor je prav, so tudi nekateri mlinarji. Za plačilo si namreč mnogokrat vzamejo veliko več, kakor bi si smeli. Jaz sem n. pr. dal v mlin 60 kg pšenice, a dobil sem nazaj samo 35 kg moke z otrobi. In kako slaba je bila moka! Tudi v drugih krajih je menda tako. Ko sem se pri mlinarju pritožil, da mi je dal premalo in preslabo moko, mi je odgovoril: „Kaj boš godrnjal. Če ti ni prav, pa pelji drugam.“ Sicer pa ima sedaj vsak delavec večjo plačo, zakaj bi si torej mlinar ne smel večje merice vzeti. Vprašam vas, g. urednik, ali je tako postopanje pravično in ali odgovarja postavnim odredbam o zmletju žita?

Odgovor: Tako ravnanje ne odgovarja postavnim odredbam. Po vladni odredbi si mlinar ne sme vzeti za plačilo zmletja ne žita in ne moka, ampak le denar in sicer: Za 100 kg pšenice 2 K 80 v, ječmena ali rži 2 K 50 v in koruze 2 K 60 v. Moke in otrobov pa mora dati sledeče množine: za pšenico in rž 80% moke in 16—17% otrobov, za ječmen in koruzo 75% moke in 21% otrobov; 3—4 kg pa se računa za razprašenje. Glavno torej je, da kmet, ko pelje zrnje v mlin, isto poprej stehta, seveda najbolje v pričo mlinarja. In ko odvzame moko, se tudi naj prej prepriča, ali je toliko moke, oziroma otrobov, kakor mu jih gre po gornjem ključu. Sicer pa mislimo, da se večina mlinarjev itak drži vladnih odredb, ker so kazni za enake prestopke zelo ostre. V mariborskem okraju je oblast n. pr. pred tedni zaplenila nekemu mlinarju 6000 kg žita, ki ga je imel odveč v mlinu, in ni vedel dati natančnega odgovora, odkod da ga ima!

Škropljenje in žveplanje.

Sedaj, ko je trta odcvetela, je prav prikladen čas za tretje škropljenje in žveplanje. Kdor je približno pred tremi tedni škropil v drugič, ta naj poškropi sedaj trte v tretjič. Tega škropljenja se ne sme odlašati, kajti peronospora se je že povsod prikazala in če po sedanjem vročem vremenu nastane nekaj dežja, se zna bolezen prav hitro in opasno razširiti.

Posebno pozornost je pri tem škropljenju obrabati na grozdje, ki ga bolezen v tem času najraje napade. Zato ga je sedaj treba prav temeljito poškopiti.

Za tretje škropljenje trt je treba vzeti galico malo močnejšo in sicer ¼ kg galice, ¼ kg galuna in 1½ kg apna na 100 litrov vode.

Kdor ima galice več na razpolago, yzame lahko galice in galuna po 1 kg, apna pa 2 kg na 100 l vode; več galice ali galuna jemati je potratno.

Kakor smo čuli, je graška zveza gospodarskih zadrug že dobila večjo množino žvepla.

Vinogradniki, ki so žveplo prejeli, naj tedaj z njim takoj grozdje na fino potrosijo. To žveplanje se pa mora vršiti ob lepem, vročem in suhem vremenu, sicer nič ne zaleže. Kdor žvepla ni dobil ali če je vreme oblačno in hladno in žveplanje nemogoče, ta

garske cerkve, katero je pred 40 leti izobčil carigradski grški patriarh iz pravoslavne cerkve. Kar se torej v teku 40 let na nobeden način ni moglo doseči, se je sedaj za časa svetovne vojske brez vsake prošnje prav lahko doseglo.

Sofijski patriarh Jožef II. (umrl dne 3. julija 1915) se je v posebni zahvalni brzojavki kar najprišrčnejše zahvalil ruskomu carju Nikolaju II. za to milost. Bil je sedaj prepričan, da bo tudi carigradski grški patriarh pripoznal samostojnost in enakopravnost bolgarske cerkve. Zdaj pa, ko je Bolgarija prekinila vse zveze z Rusijo, bo prišla bržčas tudi bolgarska razkolniška duhovščina do prepričanja, da bo morala začeti čutiti in delati z bolgarskim ljudstvom.

Nadalje se mora povdarjati, da ne vživa nikjer na Balkanu katoliška cerkev toliko ugodnosti, kakor v Bolgariji. Čeprav velja pravoslavna vera za državno vero, vživajo vendar vsa druga veroizpovedanja popolno prostost in se smejo neovirano razvijati. In zlasti čislajo pravoslavni Bolgari svoje katoliške Bolgare tako zelo, da se smatrajo za njihove prave brate, dočim smatrajo druga veroizpovedanja za tuja. Sedanja bolgarska vlada podpira v vsem katoliške interese. Tako n. pr. podpira bolgarska vlada redno duhovniška semenišča in druge katoliške zavode. Katoliški duhovniki so v Bolgariji vojaške službe prosti, dobivajo od države redno plačo in imajo prosto vožnjo po železnicah. Vse cerkvene katoliške procesije se vrše javno in v najlepšem redu, ne da bi jih kdo motil, še celo bolgarski razkolniki se jih vdeležujejo v zelo obilnem številu.

Kak ugled vživajo pri razkolniških Bolgarjih

žilo na tisoče drugih Bolgarov, ki so se nato zares združili z rimsko cerkvijo, ko jim je poprej papež Pij IX. vstregel nekaterim željam. Toda ta veseli pojav gibanja je ruska politika prav kmalu v kali zadušila. Število z Rimom združenih Bolgarov je padlo od 60.000 na 4000. Tudi v desetletjih, ki so nato sledila, ni moglo priti versko gibanje v Bolgariji do nobene pravega vspeha.

Velik preobrat v tem oziru je prineslo l. 1909, ko je izbruhnila na Balkanu vojska in ko je s tem izgubila Rusija svoj vpliv na Balkanu. Večji del bolgarskega naroda je prišel do prepričanja, da zasleduje ruska politika pod pretvezo razkolništva lastne, ne pa bolgarske koristi. Prijateljstvo in ljubezen bolgarskega naroda do Rusije je vidno ginjevala od dne do dne. Iz tisoč in tisoč grl so se slišali kliči: Preč od Rusije, nazaj k Rimu! Najodličnejši bolgarski krogi, vstevši duhovščino, so z veseljem pozdravljali ta preobrat in so se pridružili deloma temu gibanju. Ruske grožnje so sicer prav kmalu splasile bolgarsko duhovščino, ki je nato odrekla svojo nadaljno udeležbo na tem gibanju, toda to dejstvo se ni moglo ustaviti gibanja za združenje. Gibanje je naraščalo sicer počasi, toda stalno in vedno bolj.

Pravi povod k temu gibanju so pa dali lepi vzgledi misijonarjev in redovnic-usmiljenk. Za časa balkanske vojske, ko so Bolgarijo na tako nelep način zapustile njene zaveznice, so misijonarji in redovnice-usmiljenke storile vse, da olajšajo breme tako hudo preskušene bolgarskega naroda. Njihova požrtvovalnost, ki je objemala z enako ljubeznijo vse brez razločka na veroizpovedanje, je obrodila najlepše sadove.

naj pomeša med galično škropilno zmes na vsakih 100 litrov 100 gramov (10 dek) kalijevega hipermanganata, ki ga ima v zalogi c. kr. Kmetijska družba za Kranjsko v Ljubljani. Kalijev hipermanganat je treba poprej v vodi ali v galični škropilni tekočini raztopiti.

Kakor se nam poroča iz Gradca, bo dobila Štajerska še 20 vagonov galice. Doseđaj smo je dobili približno 50% od naročene množine. Treba bo torej z njo tudi odslej izredno varčno ravnati, ker teh 20 vagonov bo za naše potrebe le zelo malo izdalo.

Po mnogih občinah na Slovenskem Štajerskem je toča vinograde močno poškodovala. Take vinograde je treba takoj dobro škropiti, ker bi sicer vse listje odpadlo in trtni les ne bi dozorel.

Rusko bojišče.

V Bukovini je rusko prodiranje ustavljeno. Naši so se močno ustalili na goratem obmejnem ozemlju na bukovinsko-seđmograško-gališki meji, in branijo Rusom prehod na Sedmograško. — V Galičiji so se Rusi vrgli z ogromno silo, 200.000 vojakov, na črti Kutj—Horodenka—Dnjestr v zahodni smeri proti Kolomeji in Stanislavu. Kolomejo smo dne 29. junija prepustili Rusom, ker je bil ruski naval prehud, Stanislav pa se še krepko drži. V prostoru vzhodno od Stanislava so poslali Rusi v boj velikanske kozaske čete, ki pa so bile dne 30. junija in dne 2. julija pri kraju Tumač krvavo pobite. Dne 3. julija pa je del Bothmerjeve armade, ki stoji ob Strypi, nenadoma vdaril na Ruse vzhodno od Stanislava in jih na 20 km široki fronti potisnil 10 km nazaj. Ruska ofenziva zahodno od Kolomeje je ustavljena. Preprečen je tako tudi ruski načrt, da bi se našo gališko armado presekalo na dva dela. Ob Strypi se naše središče izborna drži. Severozahodno od Tarnopola smo Rusom iztrgali višino Vorebijevka. — V Voliniji polagoma napredujemo. Naše čete se zopet približujejo Lucku, od katerega so oddaljene le še 25 do 30 km. — Tudi na severu so Rusi proti Hindenburgovim četam pričeli z močnimi napadi.

V Bukovini.

V Bukovini še imajo naše čete zaseden nekako 10 km širok pas vzhodnosevernega pobočja bukovinskih Karpatov. Rusi so se zadnje dni zelo trudili, da bi vdrla na Sedmograško, a se jim to nikakor ni posrečilo. Dne 28. junija je ruska kavalerija prodrla do Izvora, malega kraja v gorovju ob izvoru Sučave, oddaljenega 20 km od one točke, kjer se stikajo gališka, sedmograška in bukovinska meja. Naši so ruske napade odbili, konjenico pa popolnoma razpršili.

Boji pri Kolomeji.

Na 40 km široki fronti, med vzhodnogališkimi Karpati in Dnjestrom so vdarili Rusi v sredo, dne 28. junija, z veliko premočjo na naše postojanke vzhodno od Kolomeje. Naši so sicer hrabro odbijali ruske napade, a ker je dne 29. jun. ruska premoč našo fronto severozahodno od Kolomeje pri kraju Pištyń vpognila, so morali naši mesto Kolomejo izprazniti. Na Petrovo zvečer so Rusi vkorakali v mesto, katero so naši v popolnem redu zapustili. Na ruski strani se v prostoru pri Kolomeji bori najmanj 200 tisoč mož. Cilj ruskega, navala je bil, da odtrga desno krilo naše armade od gališkega središča ob reki Strypi in ga tako prisili k umikanju vsaj do Złote Lipe. Dasiiravno so Rusi severno od Kolomeje pri mestu Tumač v smeri proti Stanislavu vrgli v bor-

katoliški duhovniki, je razvidno iz tega, da jih pozdravljajo z odkritosrčnim spoštovanjem, se z njimi zaupno pogovarjajo, dočim nimajo do lastne duhovščine veliko zaupanja. Nekoč je rekel katoliški duhovnik, ki je potoval po Bolgariji, sledeče: „Nisem mogel prav nič opaziti, da bi Bolgari ne bili naklonjeni katoliškemu duhovniku.“

Zelo priljubljene so katoliške šole in katoliški vzgojevalni zavodi. V teh zavodih se vzgojuje vsako leto veliko število razkolniških otrok. Posledica tega je, da začnejo spoznavati katoliško cerkev kot edino pravo, jo spoštovati in ljubiti in ravno vsled tega so ti zavodi velikanske važnosti.

Sedanje ugodno stanje katoliške cerkve v Bolgariji je povod za opravičena najboljša upanja. Da se bo pa moglo začeto delo uspešno nadaljevati in srečno doseči združenje vseh razkolniških Bolgarov s katoliško cerkvijo, je treba pomoči in sicer duševne in denarne. O. Martin Jugil, eden najgorečnejših apostolov za združenje, piše: „Čeznaravno se nič ne zgodi brez molitve, tako je zapovedal Bog v svoji nepojmljivi in nedoumni modrosti. Če je trajalo razkolništvo že tako dolgo vrsto let, če še ni prišlo do združenja Bolgarov z Rimom, je vzrok, ker se ni zaželi molilo.“ Pa tudi v denarnem oziru bo treba kar najkrepkeje podpirati bolgarske misijone. Katoličani ne smemo čakati tako dolgo, dokler nam drugi ne zastavijo pota, marveč moramo že sedaj in kar najizdatneje podpirati obstoječe bolgarske misijone in se pripravljati, da ustanovimo nove.

to mnogo polkov ruske konjenice, ki je dne 30. junija in dne 2. julija v 3 km široki in 6 vrst globoki črti z veliko naglico napadla naše tamošnje postojanke, vendar so naši ostali v svojih postojankah pred Stanislavom. Rusi so imeli ogromne izgube. Obširno ozemlje je bilo eno samo velikansko morišče. Cel klopčič mrtvih konj in mož je ležal v luži krvi. Naši so dne 2. julija rusko prodiranje med Karpati in Dnjestrom ustavili in tako preprečili umikanje naše armade ob Strypi. Dne 3. julija pa je del te armade pri Tumaču v širini 20 km in globini 10 km z nenadnim napadom celo vrgel Ruse nazaj in jim tako prišel severno od Kolomeje za hrbet.

Pri Tarnopolu.

Severozahodno od Tarnopola so si naši bataljoni dne 1. julija v bajonetnem jurišu zopet osvojili važno višino Vorebijevko, katero so Rusi nedavno zavzeli. V teh bojih je bilo vjetih do 900 Rusov.

V Voliniji.

V Voliniji postaja položaj za Ruse vedno neugodnejši. Dne 27. junija so jim naše čete iztrgale važno postojanko Linjevko ob Stohodu (zahodno od Sokula), dne 28. junija pa so bili Rusi pri Novem-Počajevu pognani s krvavimi glavami nazaj. Naslednje dni so potiskali naši Ruse korak za korakom nazaj proti trdnjavi Luck, od katere smo oddaljeni le nekaj 25 do 30 km. Dne 2. julija so Rusi vrgli pri kraju Zloževa (blizu izliva Lipe v Styr) proti nam velike konjeniške množice, a bili so odbiti tako krvavo, kot pri Tumaču. Rusi pošiljajo v prostor pri Lucku vedno nove čete, da bi tako ustavili naše prodiranje.

Rusi v enem mesecu izgubili 500.000 mož.

Sveški in danski listi so dobili iz Petrograda zaupna poročila, iz katerih se sklepa, da so Rusi v času od 4. do 30. junija izgubili okrog 500.000 mož na ranjenih in padlih. Najhujše so bile ruske izgube severno od Černovic in v prostoru pri Kolomeji. Pri Kolomeji se širi grozen smrad, ker je nemogoče pokopati vseh padlih vojakov in konj, ki ležijo na bojišču. Na bojišču pri Tumaču je ležalo do 5000 mrtvih ruskih konj.

General Lešicky.

Ruska uradna poročila javljajo, da je general Lešicky, zapovednik ruske armade, sedaj v Bukovini. „Baseler Nachrichten“ poročajo, da je general Lešicky 59 let star in velja kot poseben veščak v ruskih infanterijskih stvarih. V rusko-japonski vojni je bil Lešicky zapovednik prve brigade 6. sibirske strelske divizije, potem zapovedujoči general in končno višji zapovednik priamurskega vojnega okrožja. Drugi listi so poročali, da je Lešicky znani general Rennenkampf, kateri je odložil svoje nemško ime in si privzel rusko. Novejša poročila pravijo, da je ta vest neresnična.

Rusi napadali v desetih rojnih vrstah.

(Izviran dopis iz bojišča.)

Kakor Vam je znano, nas Rus hudo napada. Menda je spravil vse svoje zadnje moči skupaj in hoče zopet poskusiti svojo srečo, ker se mu sedaj ravno nudi priložnost. Res je dosegel nekaj uspehov, a zato je tudi žrtvoval na tisoče in tisoče svojih vojakov in jih tiral proti nam v gotovo smrt. Napadal nas je v več kakor desetih rojnih vrstah. Neusmiljeno so kosile naše strojne puške in tudi naši topovi. Naše 15 cm granate in šrapneli so grozno gospodarili v njegovih vrstah. Samo pred enim našim izstrelkom je kar cela ruska rojna črta frčala po zraku, da je bilo grozno za gledati. Celi kupi ruskih mrličev ležijo na bojišču. Rusi nas hočejo tudi tukaj v središču bojne črte potisniti nazaj, kar se jim pa ne posreči in se jim tudi ne bo tako hitro. Kadar se oglasi ruska artilerija, zadonijo naši dobro namerjeni topovi in rusko topništvo mora utihniti. Upam, da bo kmalu prišel čas, da bomo Ruse pognali zopet nazaj. Pristržne pozdrave vsem bralecem „Slovenskega Gospodarja“ pošilja Ernest Bregar iz Knezdola pri Trbovljah.

Italijansko bojišče.

Na soški fronti so Lahi pričeli s šesto ofenzivo, ki je posebno silna v prostoru vzhodno od Tržiča. Z veliko silo napada sovražnik tudi naše postojanke na Doberdobu, pri Gorici in Podgori. Pri tem ima zopet ogromne izgube, a le bore malo uspehov. — Na koroški fronti napadajo Lahi naše postojanke pri Malem in Velikem Palu. — Na vzhodni tirolski fronti smo dne 1. julija odvzeli Lahom enega izmed vrhov gore Monte Kristalo. — Med Brento in Adižo smo se ustalili na črti: Zebio (6 km severno od Asiaga), Monte Rasta (tesno zahodno od Asiaga), severni del doline reke Pozina, gora Monte Majo (severozahodno od Arsiera), gora Pasubio (ob tirolski meji zahodno od Arsiera) in od tam v zahodni smeri do Adiže. Naši slovenskoštajerski domobranci so se zopet izredno proslavili. Sever-

no od Asiaga je dne 2. julija šest mož broječa patrola 26. domobranskega pešpolka vjela 266 Lahov. — V italijanski zbornici, ki je bila dne 3. julija odgledana, so se socialisti in katoliški poslanci izrekli proti vojski. Socialisti so zahtevali, naj italijanska vlada dela na to, da se čim prej sklene premirje in mir.

Šesta ofenziva Italijanov ob Soči.

Lahi so ob Soči pričeli z novim napadanjem. Nekateri listi pravijo, da je to šesta italijanska ofenziva. Glavni napadalni sunki so se pričeli dne 28. junija in sicer pred vsem na del doberdobske fronte med morjem in Sv. Martinom, oziroma Sv. Mihaelom. Tudi na ostali soški fronti se vrstijo laški napadi, a ne s tako silo, kot na južnem delu. Vzhodno od Sele smo morali dne 29. junija izprazniti nekatere prednje järke, ker so jih Lahi tako obsipavali s topovskim ognjem, da so bila vsa kritja in jarki popolnoma zrušena. Vrhunec napadov, ki so se nadaljevali posebno pri Tržiču vsak dan, je bil dne 3. julija. Lahi so od morja do Tržiča obsipavali naše postojanke s silnim ognjem, kakor še menda nikdar poprej. Obenem so pa noč in dan nasakovali naše postojanke z infanterijskimi juriši in ročnimi granatami. Vzhodno od Tržiča so naši vrli domobranci odbili nič manj nego sedem napadov. Tudi pri Selcah, Sv. Mihaelu in Sv. Martinu so Lahi drzno napadali. Naši so obdržali vse postojanke.

Sest italijanskih junakov vjelo 266 Italijanov.

V prostoru gore Monte Interotto (severno od Asiaga) je dne 2. julija poročnik Kaiser (rojen Mariborčan) s šestimi možmi močno patroljo štajerskega domobranskega pešpolka štev. 26 vjelo 266 Italijanov, med njimi 4 častnike.

Ob koroški meji.

Tudi ob koroški meji je polentar zadnji čas poskušal zopet svojo srečo. V noči od dne 22. na 23. junija je silovito obstreljeval naše postojanke. Padale granate in šrapneli raznih kalibrov, a škode nam ni povzročil nobene. Tudi napad sovražne pehote na levem krilu je bil prav pošteno odbit. Res, da Bog kaznuje verolomnega izdajalca za njegovo nesramno početje. Mi pa zaupamo v Boga, da kmalu podeli naše mu orožju slavno zmago. Pozdrave pošiljamo slovenski fantje od 20. lovskega bataljona vsem čitateljem „Slovenskega Gospodarja“, posebno pa našim dekletom: Podloveci Eder Franc od Sv. Jurija v Sl. gor., Kravanja Franc iz Trente na Primorskem in Arih Anton iz Marenberga; poddesetnik Ivanuša Ivan iz Huma pri Ormožu; loveci: Franc Lehner iz Sl. gor., Janez Penca, Martin Belšak, Jožef Belšak in Jakob Belšak ter Franc Žuran od Sv. Barbare v Haložah.

Boji na italijanskih tleh.

Bivši načelnik celjskega „Orla“, sedaj pri poljskih havbicah, piše svojim domačim dne 17. junija: Dragi domači! Mnogo ste že čitali o našem prodiranju v južnih Tirolah, toda hočem Vam kljub temu nakratko opisati, kako izborna da smo podili Italijane. Bili smo skoro ves čas kot zasledujoča baterija, zato smo imeli priložnost, da smo bili takoj po vsaki kanonadi na licu zavzetega mesta. Da Italijani niso Bog ve kako hrabri, to je že stara pravljica. Če je že vmes nekaj hrabrih, vendar se ti ne dajo primerjati nam slovenskim fantom. Prve kakor tudi še zdajšnje postojanke so bile tako močno utrjene, da kdor bi jih od nas poprej videl, bi z gotovostjo rekel, to je nemogoče, jih zavzeti. In če se ozremo zdale nazaj, vidimo še na tako močni oklopni trdnjavi plapolati mogočno avstrijsko zastavo. Kako da so bile razdejane utrjene italijanske postojanke in trdnjave od naše artilerije, se skoro ne da popisati. Zadevali pa smo to pot res izvrstno. Ni ga bilo skoro kritja, da bi ne bilo v podrtinah in pod njimi razmesarjena človeška trupla. Res, grozen pogled na tak prizor! In granate so žvižgale in zadevale v polno, da je bilo veselje. Niti miš bi ne ušla iz tistega prostora, katerega smo držali pod neprestanim ognjem, še manj pa kak Italijan. Pa še tistega, kateri jo je hotel pobrisati, je zadela dobro namerjena krogla našega hrabrega infanterista. Da se Italijani grozno boje tudi naše artilerije, oziroma izstrelkov, spričuje že mnogo slučajev. Hočem Vam pri tej priliki navesti en tak slučaj.

Bili smo v postsjanki pod utrdbo Verena. Pred nami ležeči precej visok hrib je bil zaseden in močno utrjen od Italijanov. Prišlo je povelje, da bo ob določenem uri treba zavzeti dotični hrib ter ga poprej z artilerijskim učinkujočim streljanjem pripraviti za napad naše pehote. Oddali smo komaj 16 strelcev in že je prišla telefonična izjava: Ogenj ustaviti! Naša pehota je zavzela skoro brez vsakega strela to utrjeno postojanko. Italijanom so še vedno brneli po ušesih stari zvoki brezštevilnih razpokajočih se granat in šrapnelov, zato so pa tudi tako hitro zapustili navedeno postojanko. Na utrdbi Verena so celo naši topničarji od 30.5 cm možnarja obrnili italijansko 28 cm-havbico ter z njo streljali za polentarji in razpočili kolodvor v Asiagu. Njih lastni top jih je zagnal v pogubo. Tako vro in s korajžo gre pri nas vedno naprej.

Ne smemo pa pri tem pozabiti na božjo pomoč od zgoraj, katere nas povsod in na vsaki poti podpira. Pri vsem tem begu so pa Italijani morali pustiti ogromne množine vojnega plena na topovih, strojnih in navadnih puškah, municiji, raznem drugem blagu in po cela skladišča živil. V mnogih postojankah so imeli pripravljene topove že kar za odpeljati, toda bilo je že prepozno, prehitela jih je naša pehota! Grozno se tudi trudijo Italijani s svojimi protinapadi, s katerimi pa nič ne opravijo. Tako plačujemo mi sedaj italijansko nezvestobo in jo bomo še tako dolgo, dokler ne zatremo v njih vsako najmanjšo hudobno in zvito kal, čital sem v več časopisih in tudi letake, katere mečejo italijanski zrakoplovci na naše postojanke; tu pišejo Italijani, da so nas sedaj ustavili in da njih prelepe ravani ne bomo nikdar teptali. Ustavili so nas, toda zato, ker smo se ustavili sami, zaradi odmore. Kadorna je baže izdal povelje, da se morajo višine za mestom Asiago držati do skrajnosti. Držati ali umreti! Takoj drugi dan, ko so naše čete napadle in zavzele dve višini, se je udalo na stotine Italijanov. Ti pač dobro izvršujejo dana jim povelja! Popisati bi se dalo še mnogo, toda žal primanjkuje mi prostega časa in tudi prostora. Dal že Bog, da kmalu izvojujemo končno zmago ter se čim prej vrnemo kot zmagovalci in zvesti branilci naše ljube Avstrije v milo slovensko domovino! Torej na veselo svidenje!

Prav srčne pozdrave vsem domačim, znancem in znankam pošilja Vaš Pepo Pišek.

Pismo iz Pole.

Dne 24. junija smo v Poli obhajali 50letnico naše slavne zmage nad verolomnim Italijanom pri Kustoci. Slavne in obenem obožne spomine vzbujata beseda. Slavne, kajti zmaga pri Kustoci je bil sijajen čin našega orožja proti močnejšemu nasprotniku ter je odbil sunek, ki je bil iz juga naperjen proti sredi naše monarhije. O, Gornja Italija in Kustoca! Kako globoko si zapisana v srcih našega slovenskega naroda. Naši očetje, junaki pri Kustoci, živijo v nas, kri njihove krvi smo, kost njihovih kosti, junaštvo iz junaka in zvestoba iz zvestobe. Slovenski boritelji ob obalah Jadranskega morja tiho slavimo sveti spomin slavnih činov naših očetov. Za cesarja in domovino smo že skoro dve leti v boju na vseh bojiščih, nikjer in nikdar nismo zadnji. Naši slovenski soboritelji so prebili Galicijo, vzdržali Karpate, utrdili Kras in Sočo in na cesarjev klic vdrli čez visoke tirolske gore na zemljo našega največjega sovražnika Laha. Tudi mi slovenski topničarji ne želimo zaostati za našimi tovariši, dasiravno nam še ni dana priložnost, da bi se rama ob rami borili za našo očetnjo, vendar pa čuvamo, kot trden branik našo obal in želimo pričakujemo trenotko, da bi tudi mi po svoje napravili račun z našim verolomnikom. Toda ni ga od nikoder, ker se mu dozdeva, da bi moral pobegniti v svoj brolg s krvavo glavo. Za cesarja in domovino so se borili naši očetje in tudi mi nočemo ostati za njimi! Naše geslo je vedno: Vse za vero, dom in cesarja! Živela Avstrija!

Prisrčne pozdrave vsem čitateljem in čitateljicam „Slovenskega Gospodarja“ in sploh vsem Slovenem in Slovenkam pošilja od obali Jadranskega morja Karol Novak iz Motnika, c. in kr. trdnjavski topničar.

21 dni med mrtveci.

Naš vrhovni poveljnik proti Italiji, nadvojvoda Evgen, je nedavno sprejel v svojem glavnem stanu vojne poročevalce, katerim je med drugim pripovedoval sledeče: „Skupno delovanje infanterije z artilerijo in baterij med seboj daje v glavnem vspehe. Artilerijska obramba je stala sovražnika neizmerno veliko mrtvih. Pred posameznimi odseki, kakor pri Sv. Mihaelu in pri Podgori, so bile nakopičene cele gore trupel. Okužila so zrak, ker jih ni bilo mogoče tam v kraškem kamnu in radi sovražnega ognja takoj pokopati. Dva naša vojaka sta obležala ranjena med temi mrtveci, kajti kakor hitro se je kaj zganilo, so streljali Italijani. Ohranila sta se od živeža, ki sta ga našla po žepih mrtvecev. Po 21 dneh so ju dobile naše patrulje in rešile...“

Francosko bojišče.

Angleška ofenziva.

Dne 24. junija so pričeli Angleži na bojišču v Flandriji z ofenzivo, katero so že mnogo poprej napovedali. Na približno 50 km dolgo fronto od Yperna do reke Somme v Flandriji so spravili čez eden milijon mož in čez 3000 topov. Artilerijski ogenj je trajal celih sedem dni in noči. Dne 1. julija je pa začela angleška infanterija naskakovati nemške postojanke. Angleški naval je bil vobče odbit, le na dveh mestih ob reki Sommi se je Angležem posrečilo, vdrati v popolnoma razstreljene nemške prednje jarke in nemške čete so se umaknile v drugo zadaj se nahajajočo obrambno črto. Angleška pridobitev znaša komaj 11 do 13 km ozemlja. Boje, ki se bijejo na tem ozemlju s tako ogromnimi močmi in sredstvi, je prištevati med najhujše v tej svetovni vojski.

Borba za Verdun, ki že traja 140 dni, se bliža zadnjemu odločilnemu trenotku, kajti Nemcem se je posrečilo zavzeti vse važnejše verdunske predutrdbe. Na zahodnem bregu reke Moze se vršijo krvavi boji, v katerih so dosegli Nemci precejšnjih uspehov.

Iz 3000 topov.

Po poročilu pariških listov so spravili Angleži na 50 km dolgo fronto na francoskem bojišču v Flandriji čez 3000 topov različnega kalibra od najtežjih ladijskih do navadnih poljskih topov. Med temi je bilo 800 težkih ladijskih topov. Na nemške postojanke je bilo oddanih v prvih sedmih dneh angleške ofenzive čez pol milijona granat in šrapnelov, kar znaša vrednost 600 milijonov kron. Sedem dni in noči je neprestano bruhal iz žrel angleških topov ogenj na nemške postojanke. Gromenje topov je bilo tako silno, da se je razločno slišalo še celo čez morje na — Angleško.

Turška bojišča.

Na kavkaški fronti so dne 1. julija trčile turške čete na rusko središče. V boju, ki se je vnel, so bili Rusi poraženi in so se morali umakniti za 13 km proti obali Črnega morja. Dne 30. junija so po hudem boju zavzele turške čete perzijsko mesto Kermanšah v zahodni Perziji. Ruske čete so se morale umakniti iz mesta proti severo-vzhodu.

Grčija.

Razoroževanje mobilizirane grške armade se začne dne 18. julija. Državni zbor se bo razpustil še komaj koncem mesca julija. Nove volitve se bodo bržkone razpisale še le za mesec september. Med vojaštvom, zlasti med častniki, živi veliko nasprotstvo proti četverosporazumu, kateri kljub vsemu nasilstvu nima na Grškem preveč ugodnih tal. Le to je od zla, da bo novi načelnik generalnega štaba četverosporazumov prijatelj in da je policija prešla v roke četverosporazumnih pristašev. Sicer pa se ni bati, da bi Grčija nastopila proti nam in našim zaveznikom, dokler ne bodo volitve končane in tudi takrat samo tedaj, ako zmagajo četverosporazumni prijatelji.

Pred Solunom je mir. V mestu so si Francozi prisvojili vse javne pravice, tako da je mesto popolnoma v njih rokah.

Mehika in Severnoameriške države.

Iz Amerike dohajajo le pičila poročila o razmerju med Mehiko in Severnoameriškimi zveznimi državami. Vojske si še nista napovedali, temveč se še vrše pisanja in pogajanja.

Irski voditelj na smrt obsojen.

Prvobojevnik za svobodo Irske in njeno neodvisnost od Anglije Roger Casement je obsojen na smrt, ker je irsko ljudstvo navduševal za vstajo in skušal spraviti orožje in municijo na Irsko, da bi vstasi lahko z uspehom nastopili proti angleški soldateski. Na Irskem in tudi na Angleškem je nastalo veliko gibanje, da se Casement pomilosti.

Konec vojske.

Angleški minister za vojne nabore lord Derby je imel v Manchesterju govor, v katerem je rekel: Ne dvomim o končnem izidu vojne. Smatram, da naš sedanji položaj mnogo obeta. Ne vem povedati, kdaj bo konec vojne, prepričan pa sem, da pride konec teh evropskih zmešnjav popolnoma nepričakovano.

Hrvatski sabor.

Tretje vojno zasedanje hrvatskega sabora se je dne 4. julija zaključilo. Podpredsednik dr. Magdič (Varaždin) je zaprosil blagoslova iz nebes za hrvatskega kralja (dolgotrajni živio-klici) in zmage za Avstrijo in njene zaveznike.

Hrvati na Reki.

Po državnomadžarskih in mestnoitalijanskih šolah na Reki je vse polno mladine s hrvatskimi primki. To se je pokazalo v javnosti posebno zopet sedaj ob zaključku šolskega leta. Vsi reški listi priobčujejo primke odlikovanih učencev in učenek in tu je 90% hrvatskih primkov. natisnjenih seveda na laški način.

Goriška slovenska duhovščina za Goriško.

Velevažni sklepi.

Duhovščina črniškega dekanata je poslala gospodu ministru za notranje zadeve naslednjo spomenico:

Vaša ekscelenca!

Duhovščina črniškega dekanata na Goriškem je sklenila o priliki uradne konference dne 19. junija 1916 v Sv. Križu na Vipavskem soglasno, poslati Vaši ekscelenci v blagohotno znanje in vpoštevanje sledečo spomenico:

Ker ni v deželi poklicanih ljudskih zastopnikov, se smatra duhovščina poklicano in dolžno, da predloži na merodajnem mestu čustva in želje v deželi ostalega slovenskega prebivalstva, ki je po več kot enoletnih vsakovrstnih vojnih stiskah tako težko prizadeto.

1. Slovensko ljudstvo na Goriškem polaga k vznjoju Najvišjega prestola izraze svoje neomajne podedovane zvestobe in globoke otroške vdanosti do svojega ljubljene cesarja in najvišje vladarske roditelje.

2. Slovensko ljudstvo na Goriškem se zahvaljuje vrhovnemu armadnemu vodstvu, da je moglo obraniti z božjo pomočjo večji del dežele pred vpadom starega zahrbtnega sovražnika in tako ohraniti slovensko ljudstvo po večjem delu avstrijski domovini.

3. Slovensko ljudstvo na Goriškem se zahvaljuje visoki vladi, posebno pa c. kr. namestništvu in okrajnim glavarstvom v deželi za to, da so med vojno v tako nepričakovano veliki meri skrbela za ljudstvo in je podpirala v vseh zadevah, posebno glede javnega zdravstva in preskrbe z živili in prosil, naj tudi za nadalje stoji ob strani v vseh gmotnih in prosvetnih zadevah tako težko udarjenemu, stoletja in stoletja dinastično (za habsburško vladarsko hišo) in patriotično (domoljubno) čutečemu ljudstvu.

4. Slovensko ljudstvo na Goriškem prosi, visoka vlada naj postavi po zgledu v sosedni kronovini Istri tudi pri nas vladnega komisarja in mu poveri posle samoupravne deželne oblasti in sicer radi dejstva, ker se je deželni glavar (Italijan Faidutti) s svojimi uradi že pred izbruhom vojne umaknil iz dežele in se še sedaj čez leto dni ni vrnil v tako težko preizkušeno Gorico.

5. Slovensko ljudstvo na Goriškem prosi visoko vlado, naj blagovoli pripomoči glavnemu mestu dežele, Gorici, ki leži v sredi slovenskega dela dežele in šteje polovico slovenskega prebivalstva, do javnih slovenskih ljudskih in meščanskih šol. A tudi ostali slovenski del Goriške nima sedaj nobene srednje šole in zato prosi podpisana duhovščina, visoka c. kr. vlada naj s prihodnjim šolskim letom, če le mogoče, v kronovini sami prej obstoječe srednje šole odpre, a v mestu Gorici pa z javnimi napisi dokaže, da je vedno patriotično čuteče slovensko ljudstvo v tem težkem času pri visoki vladi našlo enakopravnost.

Črniče pri Gorici, dne 19. rožnika 1916.

Za duhovščino črniškega dekanata: Alojzij Novak, župnik in dekan.

V podobnem smislu odpošljejo spomenice tudi ostala goriška duhovščina in tudi vsa slovenska goriška županstva.

Žrtve za domovino.

Dne 17. junija je padel na gori Boskon na Laškem pošten in pridni fant Anton Anderlič, po domače Muškrec, iz Nezbiš, fare Sv. Ema. Rajni je bil odbornik Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva pri Sv. Emi in zvest ud Marijine družbe. Truplo je blagoslovil č. g. vojni kurat Krajnc. Počivaj v miru, dragi tovariš, v laški zemlji! — Vrla Zdravčeva obitelj v Pavlovcih pri Ormožu je prejela te dni obvestilo od Rdečega križa, da je najstarejši sin Matija, ki je služil pri našem štajerskem pešpolku in od katerega že osem mesecev niso imeli nobenega poročila, storil smrt za domovino na južnem bojišču že meseca novembra preteklega leta. Zadet je bil od krogle skozi pljuča. Bil je priken in vzgleden mladenič in tudi član naše mladinske organizacije. Siar je bil sele 22 let. — Padel je smrtno zadet od granate mladenič Jak. Rajh iz Ormoža v 22. letu svojega življenja. Tudi on je bil član naše mladinske organizacije. Bil je tih in mirnega značaja. — Mladenič Jakob Žibrat, doma iz Huma pri Ormožu, je pred enim mescem v 23. letu svoje starosti storil pred zidom trdnjave ... smrt za dom in cesarja. — Junaške smrti za domovino je

umrl dne 21. maja 1916 na južnem bojišču ljubeznivi in od mnogih otročičev in drage žene objokovani poddesetnik Franc Gobec iz Žabnika, župnija Sv. Florijan pri Rogateu. — Tovariši poročajo iz italijanskega bojišča, da je padel 36letni mladenič-posesnik Jožef Krebs iz Selnice ob Muri, župnija Sv. Ilj v Slov. gor. Jožef je bil vrl, pokoren ter skrben sin svoje matere. — Iz južnega bojišča se poroča, da je dne 21. majnika padel mlad mož posesnik Ivan Bajnšek, doma iz Lokavice pri Šoštanju, zadet od sovražne krogle v glavo. Z bratom sta bila skupaj in brat ga je tudi pokopal. Pred kratkim se je oženil in prevzel gospodarstvo. Bil je skrben gospodar in krščanski mož. — Alojzij Kropelj, doma od Sv. Kunigunde na Pohorju, vrl junak v Karpatih, pozneje na Doberdolu, kjer je bil povišan za poddesetnika in odlikovan z malo srebrno hrabrostno svetinjo, je šel braniti tirolsko mejo zoper poželjive polentarje, je tam našel junaško smrt. Bil je marljiv dijak mariborskega učiteljskega, pa iz II. letnika, je lani dne 22. maja odrinil prvi na fronto in ravno ob obletnici, dne 22. maja 1916, ga je Bog poklical iz tega sveta. Počivaj v miru, Bog pa naj tolaži stariše ob izgubi nadbudnega sina. Eden njegovih bratov je sedaj pri vojaki, eden pa na Ruskem že dalje ujet. — Umrl je, 24 let star, mladenič Ludovik Ravnak, doma iz Višnjevasi pri Čerju in sicer na ranih, ki jih je dobil na italijanskem bojišču. Bil je tudi naročnik „Slovenskega Gospodarja.“ — Č. g. vojni kurat Rihard Zajc je sporočil Alojziju Krajnc, posesniku v Sovjaku, župnija Sv. Bolfenk v Slov. gor., da je padel za domovino dne 22. maja t. l. njegov najmlajši sin Alojz ter je pokopan na vojaškem pokopališču Malega Kostalta (Lavarone) na južnem Tirolskem. Drugi dan bi dovršil 19. leto svoje starosti. Bil je vzoren deček, vse ga je spoštovalo in ljubilo. Bil je naročnik „Slovenskega Gospodarja.“ — Iz Lepenjave pri Mozirju se nam poroča: Dobili smo dne 7. junija žalostno vest, da je umrl priden in vrl fant Vincencij Podvratnik, p. d. Korpnikov. Na Tirolskem, v visokih, sneženih planinah, se je močno prehladil in je po kratki bolezni dne 26. maja v 21. letu svoje starosti moral zapustiti ta svet. — Slovenski vojak nam pišejo iz južnih Tirol: Naš vrl junak kadet Franc Pelcl, star 21 let, doma od Sv. Jurija ob Ščavnici, je dal svoje mlado življenje domovini na olkar. Dne 6. junija popoldne je bil od sovražne krogle tako hudo zadet, da je v par minutah izdihnil svojo blago dušo. Odlikovan je bil s srebrno hrabrostno svetinjo. Pozdravljajo: Četovodja C. Zelič, četovodja Matija Riteinšek, deseterik A. Rogel, Iv. Šetinc, poddesetnik Kajtnar Karol in sluga Franc Plešec ter pešec Franc Pribožič. — Naš naročnik Ferdinand Kosi, doma iz Ljutomerske okolice, nam piše iz Bolcana na Tirolskem: Na bojišču počivajo moji rajni tovariši: Franc Štampar, Anton Nemeč, Em. Belec, dva brata Brunčič iz Bukovec, dva brata Rajtar, Sumak, Ignac Kardinal itd. — Č. g. vojni kurat Krajnc poroča, da je padel na gori Boskon na italijanskem bojišču dne 6. junija Franc Zmazek, doma iz Percetine pri Mali Nedelji. Pokopan je na Kanovi. Bil je še le komaj 19 let star. Bil je zvest bralec „Slovenskega Gospodarja“ doma in na bojišču. — Za domovino je žrtvoval svoje mlado življenje na italijanskem bojišču priden mladenič Janez Menoni iz Novevasi pri Ptuj v 22. letu svoje starosti. — Neusmiljena smrt nam je iztrgala iz naših vrst blagega mladeniča Fr. Tuš, doma od Sv. Benedikta v Slov. gor. Padel je dne 9. junija, zadet od sovražne krogle. Padel je kot žrtev poklica, kot sanitet. Hotel je iti na pomoč ranjenim. Vsem v milo slovensko domovino pošiljamo priskrbe pozdrave Janez Granda, Tomaž Cenc, Henrik Drozg, Franc Kirbiš, Martin Postrak in drugi slovenski vojaki od 13. stotnije 47. pešpolka. — Č. g. vojni kurat Krajnc nam je sporočil, da je dne 6. junija padel junaška smrti, zadet od dum-dum-strela v glavo na gori Boskon mladenič Franc Kovačec iz Polenšaka. Star je bil 29 let. — Nemila usoda nam je odprla dne 23. junija t. l. nov grob, kateri bo pokrtil zopet enega izmed naših nepozabnih in to je bil vrl mladenič Alojzij Fanecl iz pevskega zbora pri Sv. Juriju v Slov. gor. — Jožef Bauman, sin posesnika v Račah, je padel na južnem bojišču zadet od granate v vrat in prsa. Počiva na italijanski zemlji. — Dne 21. maja je na italijanskem bojišču padel 22letni mladenič Alojzij Zimšek, doma iz Pištanj. — Ljubi domovini na oltar je položil tam v Bukovini v Černovicah svoje mlado življenje 19letni mladenič Viktor Dovnik iz Gornjih Hoč, ki je dobil rano v trebuh dne 22. aprila. Dne 24. aprila je za rano umrl. — Jožef Lah iz Velike Nedelje je padel dne 6. junija na južnem bojišču. Truplo rajnega je bilo blagoslovljeno in pokopano v kraju Kanove na Laškem. — Vsem padlim junakom naj sveti večna luč!

Obnovite naročnino! Z današnja številko je mnogim naročnikom potekla naročnina. Prosimo vse, ki nimajo lista plačanega naprej, naj naročnino takoj obnovijo, da jim ne bo treba lista ustaviti. Ob enem pa vabimo vse tiste, ki še nimajo naročenega Slov. Gospodarja, da si ga takoj naročijo. Posebno priporočamo ženam, starišem, sorodnikom in vsem prijateljem

naših bratov vojakov, da jim vsaj za četrta leta naročijo „Slov. Gospodarja“, ki je, kakor vojaki na fronti in zaledju sami priznavajo, njih najljubši prijatelj. „Slov. Gospodar“ je glavni razširjevalec verske in narodne za est, radi tega asluži, da se mu pridobi čim več novih naročnikov. „Slov. Gospodar“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnina se pošilja na naslov: Upravništvo Slovenskega Gospodarja, Maribor.

Tedenske novice.

Sv. birma v Ljutomerski dekaniji. Prevzvišeni Nadpastir se odpeljejo v soboto, dne 8. junija, v Ljutomersko dekanijo, kjer bodo delili zakrament svete birme v nedeljo, dne 9. t. m. v Ljutomeru, dne 10. t. m. pri Sv. Križu na Murskem polju, dne 11. pri Sv. Juriju na Ščavnici, dne 12. pri Kapeli, dne 13. pri Sv. Petru pri Radgoni, dne 15. v Veržetu. Dne 16. t. m. bodo v Veržetu posvetili stranski altar Žalostne Matere božje v cerkvi Dobrega sveta v zavodu oo. salezijancev.

Imenovanje. Cesar je imenoval preč. g. Alojzija Arzenšek, nadžup. in dekana v Vuzenici, za kanonika mariborskega stolnega kapitelja. Novi cerkveni dostojanstvenik je rojen dne 15. maja 1864 v Stranah pri Konjicah. V mašnika je bil posvečen dne 18. julija 1887, v dušno pastirstvo je stopil prihodnje leto 1888. Po večletnem kaplanovanju je bil župnik v Trbonjah, nato v Vičanju, in nazadnje nadžupnik in dekan v Vuzenici. Sedaj zasede kanoniško mesto, katero je imel rajni mil. g. kanonik Jer. Voh, ki je tudi prišel v kapitelj iz dušnega pastirstva. Novi gospod kanonik je bil vedno vnet prijatelj našega katoliškega slovenskega časopisa in v „Slovenskem Gospodarju“ so bili njegovi življenjepisi in opisi znamenitih cerkvenih slovesnosti vedno dobro došlo berilo. Blagoslov božji za novo pot!

Duhovniške spremembe. Za kornega vikarja v Mariboru je imenovan č. g. Evgen Lorger, kaplan v Ormožu. — Prestavljen je č. g. kaplan Franc Slana iz Slov. Bistrice v Ormož. — Nameščen je bogoslovniški duhovnik č. g. Martin Gorogranc kot II. kaplan v Slov. Bistrici.

Prvi misijonar izmed ogrških Slovencev. Dne 2. julija je bil v Gradu posvečen v mašnika Ivan Sobočan iz Gumilic v Prekmurju. Dne 3. julija je služil prvo sveto mašo v Gradu. Sobočan je prvi ogrški Slovenec, ki je postal misijonar-lazarist.

Vpoklic črnovojnikov. Z Dunaja poročajo: Pri nedavnih prebiranjih potrjeni črnovojniki bodo, kakor že znano, vpoklicani pod orožje, čim bodo glavna žetvena dela končana. Po dosedanjih določbah se bodo vpoklici izvršili v dveh oddelkih. Okoli dne 15. avgusta bodo najbrž vpoklicani črnovojniki do 36. leta.

„Slovenski Gospodar“ olajša našim vojakom domotožje. Pešec Al. Gaube od Sv. Jurija ob Pesnici piše domačemu dušnemu pastirju iz južnega bojišča med drugim: „Sedaj mi je vsaj nekaj lažje po domu, ker lahko čitam poročila iz naše ljube slovenske domovine, ko doživam „Slovenskega Gospodarja.“ Ker nas je blizu 20 vojakov od Sv. Jurija na Pesnici v tem kraju in pod to številko vojne pošte (238), nas zelo veseli, če imamo čas, pa gremo skupaj in čitamo ta ljubi domači slovenski list...“ — Drugi slovenski fantje in možje nam zopet pišejo: „Domoljubne pozdrave pošiljamo iz bojišča vsem c. bralcem in naročnikom „Slovenskega Gospodarja.“ V veliko zabavo nam prihaja Vaš cenjeni list sem v tujino in težko ga pričakujemo. Kadar pride, pa roma iz roke v roko slovenskih fantov in mož. Ivan Brus, narednik; J. Vihar, računski podčastnik; V. Šalomon iz Poljčan; Franc Bračič od Sv. Vida pri Ptuj; Ferdinand Bukovnik iz Selnice; Anton Majhen iz Jarenine; vsi pri oddelku strojnih pušk na italijanskem bojišču. — Srčne pozdrave pošiljamo slovenski fantje iz južnega bojišča: Jakob Zavratnik, poddesetnik, Luče; Henrik Zakšek, Libna; J. Zlatič iz Alojzij Voglar, Sv. Urban pri Ptuj; Jož. Leber Dramlje; Franc Kozole, Anton Vodopivo, Franc Vošnjak, Ivan Mrak, Mihael Pilko, vsi od pešpolka štev. 87.

Glas koroških ledenikov. Piše se nam: Na goro, na goro, na strme vrhe... Da, stari črnovojniki smo in osiveli v vojni službi, a gledamo pa še čvrsto. Sedaj že 13 mesecev imamo soseda izdajalca na skrbi, da ne vpade na našo zemljo polente kuhat in to nas podžiga, da se še bolj postavimo in srčno zremo, če treba tudi smrti v oči. Iskrene pozdrave čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ in vsem našim rojakom v domovini in na bojišču pošiljajo: Štef. Vesenjak, Zavrč pri Ptuj; Anton Kapel, Kalobje, in Franc Sovič, Sv. Mihael pri Šoštanju.

Mrtvi se oglašajo. Iz ruskega vjetništva se je oglasil in pisal svoji ženi Vincenc Brumen od Male Nedelje dne 19. maja 1916. Od 12. oktobra 1915 ni bi-

lo nobenega poročila od njega. — Oglasil se je poddesetnik Ivan Meško, doma iz Ormoža. Domači so že mislili, da ni več med živimi, ker že devet mesecev ni bilo glasu od njega. Te dni so domači dobili nepričakovano dopisnico iz Sibirske Rusije. Piše, da je še živ in zdrav ter si želi še enkrat videti svojo domovino. — Alojz Kegl iz Kraljevca v župniji Sv. Jurij ob Ščavnici je pisal svoji ženi in otrokom iz ruskega vjetništva, da je še živ. Od 21. junija 1915 ni bilo več nobenega pisma od njega. Dne 2. junija 1916 je prišla dopisnica, dne 13. junija pa že druga. Kegl piše, da je še, hvala Bogu in Mariji, zdrav, samo dolg čas mu je v Rusiji, ker nima „Slovenskega Gospodarja.“ Najbolj ga žalosti, ko nič ne dobi od doma glasu, ali so domači živi ali mrtvi. Nekateri tovariši so že dobili dopisnice od svojih. Oh, kako so jih veselili. Izredno veselje je, če vjetnik le eno kartico dobi od doma. Piše, da je že pisal 20krat iz Rusije, a domači niso nič dobili.

Stajerski Slovenci v italijanskem vjetništvu. Dobili smo sledečo dopisnico: V Italiji, dne 12. maja 1916. Slavno uredništvo! Podpisani pošiljamo cenj. „Slovenskemu Gospodarju“ in njegovim bralcem iz italijanskega vjetništva najprišrčnejše pozdrave: J. Trejčelj iz Noveštite, Franc Buser iz Sladkegore in Anton Sket iz Rogaške Slatine. Naslov: Ivan Trejčelj, Prigioniero a Venosa, Potenza, Italia.

Uradni seznam vojnih vjetnikov. Vojno ministrstvo je izdalo drugi seznam onih vjetnikov, katerih čete ali doma ni bilo mogoče dognati, ker so družva Rdečega križa v sovražnih državah poslala netočne in pomanjkljive podatke o njih. Seznam obsega 143 strani in na njih po abecedi 10.000 imen. Seznam stane 36 vinarjev in se dobi v državni tiskarni, Dunaj, I., Seilerstätte 24. Sicer pa oskrbuje seznane vsaka knjigarna. V seznamu najde marsikdo koga, o komur je že obupal.

Kdo kaj ve? Matija Fazole, Kališovec, občina Brezje, 87. pešpolk, 11. stotnija, vojna pošta štev. 73, se pogreša od 26. avgusta 1914. Njegova žena Mar. Kozole, Selce št. 8, pošta Rajhenburg, prosi njegove tovariše, če kateri kaj ve, da ji naznani. — Moj sin Mihael Miklavžina se že od dne 29. septembra 1914 pogreša. Služil je pri domobranskem pešpolku št. 4. 1. batalion. Vsa tozadevna vprašanja so zama. Če kdo ve, kam je izginil, naj piše očetu Jerneju Miklavžinu, Skale pri Velenju. — Pogreša se od dne 17. novembra 1915 Anton Sorn, posesnik, Irje štev. 9, Rogaška Slatina. Služil je pri črnovojniškem bataljonu štev. 154, 3. stotnija, 1. vo., vojna pošta št. 614. Vojaki-tovariši, ki ste ga poznali, blagovolite naznani, kaj je z njim: Mihaelu Želinšček, Irje štev. 7, Rogaška Slatina, Sp. Stajer.

Gospodarske novice.

Klanje telet zopet omejeno. Kakor izvemo, je vlada izdala odredbo, po kateri se klanje telet zopet omeji. Teleta se smejo prodati mesarjem ali zaklati le tedaj, ako politična oblast (okrajni živinozdravnik) da tozadevno dovoljenje. To dovoljenje se dobi, ako tele ni zdravo in ako primanjkuje prostora ali krme. Pri občinskih uradih se dobijo potrebne tiskovine, ki se morajo izpolniti in vposlati na okrajno glavarstvo, nakar šele pride odgovor.

Oddaja zabele. Mariborsko okrajno glavarstvo je pozvalo občine, naj zberejo brez pritiska, čisto prostovoljno, pri občanah odvisno zabele in mast in naj jo pošljejo okrajnemu glavarstvu za preskrbo prebivalstva in sicer po dnevnih cenah. Nekateri pa smatrajo to za nekako rekviriranje, kar pa seveda ni res. Oddaja zabele je popolnoma prostovoljna in se sedaj nikogar ne more k temu siliti.

Laneno seme zaseženo. Izšla je nova ministrska naredba, ki določa, da so zasežene vse zaloge lanu starega pridelka in ki ne pridejo v poštev kot lan za seme.

500 g žita za osebo. „Wiener Zeitung“ priobčuje odredbo notranjega ministrstva z dne 25. junija 1916, zahtevajočo ureditev vporabe žita in mlinskih izdelkov. Po tej odredbi smejo pri žetvenih detih neposredno zaposlene osebe do dne 1. oktobra 1916 na dan porabiti 500 g žita ali iz istega napravljene mlinske izdelke.

Poučni tečaj na mariborski deželni vinorejski šoli Na mariborski deželni vinorejski šoli se bo vršil dne 24. in 25. julija t. l. brezplačni poučni tečaj o vporabi sočivja, zelenjave in sadja. Več o tem o inersatu.

Ogrščica, repica in prga zasežena. Izšla je nova cesarska naredba, ki določa, da je tudi letos zasežen, slično kakor v lanskem letu, v prid države, ves letošnji pridelek ogrščice in repice ter da se bo moral izročiti banki za industrijo in trgovino na Dunaju. Izvzeta je samo tista množina ogrščice in repice, katera se bo rabila za seme. Nadajne so tudi določene cene za ogrščico in repico in sicer bo plačevala omenjena banka ogrščico po 63 K za metarski stot in repico po 60 K za metarski stot. Cena za prgo, katera se bo morala izročiti osrednji za krmila, bo določena pozneje. Ogrščica in repica mora biti zmlačena najpozneje do dne 30. novembra in do dne 15. decembra morajo biti naznanjeni imenovani banki vse zaloge ogrščice in repice.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zateu je bilo v pretečenem tednu prav živo popraševanje po tu-

jem hmelju, za katerega so spekulantji ponujali 65 K za 50 kg. Na Češkem so letos hmeljski nasadi v rasti zelo zaostali, kar je zakrivilo deloma neugodno vreme, deloma pa hmeljska bolha. V najboljšem slučaju ne pričakujejo letos na Češkem niti srednjedobre hmeljske letine. Nič boljše ni v Nemčiji. Iz Savinjske doline se nam pa poroča, da je tamkaj stanje hmeljskih nasadov zelo neenakomerno. Ponekod izvanredno lepi nasadi, podrugod pa v rasti tako zaostali nasadi, da ni pričakovati dobrega hmeljskega pridelka. Če vse ne vara, bodo cene za letošnji štajerski hmelj mnogo višje, kakor so bile v lanskem letu, kajti tudi ogrski, galiski in moravski hmelj je letos v razvoju vsled neugodnega vremena zelo močno zaostal.

Tudi očala se podražijo. Zveza avstrijskih tovarnarjev za izdelovanje očal in daljnogledov je zopet sklenila, da vnovič zviša cene za razna optična orodja, kot očala, daljnogleda itd. in sicer za 30 odstotkov.

Razne novice.

Ne streljaj nepremišljeno. Iz Ribnice se nam piše: Dne 2. julija je veleposestnik Lipej Strajhar v naglici vstrelil na črešnjo, misleč, da je vrana, a je obstrlel nevarno svojega pastirja, šolarja Jož. Grubelnik, katerega oče je v Rusiji vjef. Fant so takoj spravili v bolnišnico.

Ne devaj smetljivega klasa ali zrna v usta. Na Dunaju je nedavno umrl mestni tržni komisar A. Märtz. Komisar se je pri preiskavanju žita zastrupil s plesnivimi in smetljivimi žitnimi glivicami. Trpel je grozne bolečine. Pazite torej! Z ranjenimi prsti ne prijemajte smetljivih klasov ali zrnja. Še slabše pa je, iste jemati v usta.

Mehke postelje se je odvalil. Prišel je pred kratkim mož na dopust, ki je bil v vojni že od vsega začetka in ni nikdar ležal na kakšni postelji, ampak vedno le v jarkih, v hlevih in drugih slučajnih neprilicnih prostorih, v obleki, v dežju in mrazu. A pred vojno je bil pa zelo občutljiv v vsakem oziru. Gorje ženi, če ni bila postelja zrahljana in mehka! Toda sedaj na dopustu? Nikakor se ni hotel vleči v svojo mehko posteljo, katero mu je žena še posebno ugodno napravila. Vse njeno prizadevanje je bilo brez uspeha; ni ga mogla pregovoriti, da bi se vlegel v lepo posteljo. Končno jej izpolni prošnjo. Toda zaspati mu ni dalo. Naenkrat skoči pokonci in na tla. Žena se silno prestraši, prižge svetilko in vpraša: „Za božjo voljo, kaj ti pa je, možiček!“ — „Veš, ljuba žena! Postelja se mi zdi, kakor prava mučilnica; ne morem spati v njej.“ — Žena ga tolaži, češ, saj je vendar pred vojno tako rad v njej ležal in tako sladko spal. — „Da, da, pred vojno! Ampak sedaj ne gre več!“ — „Nato se zavije v svoj vojaški plašč, se stegne po tleh, kakor je dolg in širok, in trdno zaspi sanje pravičnega vojaka!“

Še letos bo konec vojne? Pariški dopisnik danskega „Berlingske Tidende“ je imel pogovor s pariško vedeževalko Thebes o tem, kako dolgo bo še trajala vojna. Vedeževalka je v decembru 1913 prerokovala za leto 1914: „Leto 1914 bo leto velikega junastva. Teklo bo mnogo krvi in solza, leto bo za Francijo častno.“ Glede leta 1916 je rekla: Vojna bo vedno na svetu. Sicer je lepo, sanjati o miru, želeli mir in pridigovati o miru in razoroženju, a to so same sanjarije. Dokler bodo na svetu le dva moška, ena ženska in le košček zemlje, bo vedno boj. To velja tudi za narode. Boj med narodi ne bo nikoli nehal, ker spada k svetovnemu redu. Za obrambo mora biti vedno vsak pripravljen, zakaj volk požre vedno ovco, če le more do nje. Prerokovala sem, da bo vojne še letos konec. Vzlic vsem nasprotnim mnenjem trdim, da bo vojne še pred Novim letom konec. Sicer bo takrat nehala, kadar se bo to najmanj pričakovalo in na način, na kateri svet sploh ni pripravljen. Nove zimske vojne ne bo. Mačhen, neznaten dogodek bo vojno končal, peščeno zrno bo na obeh črtah povzročilo, da bodo umolknil topovi in puške. Usoda ima sedaj svoj prst na puškinem petelinu!“ — Tako vedeževalka Thebes, ki zna na karte prerokovati prihodnost in zasluži vedno veliko denarja, dasiravno se njena prerokovanja ne izpolnijo vedno.

Kmečka pravila za mesec julij. Je julija presuho, ostane grozdje prav drobno. Če dež le včasih prirosi, se pa osuši, zdebela. — Je mesec moker in hladen, v gnilobi rad je sad končan. — Če pasji nam dnevi dež prinese, obilo sladkosti vinu vzemo. — Obilo če dežuje in grmi, le pičlo bo ječmena in rži. — Če julija sonce močno pripeka, bogat se pridelek v shrambe steka. — Samo močno julijsvo solnce ti prinaša dosti blagra in sreče. — Leto in zima se srečata na dan Marijinega obiskovanja (2.). — Magdalena (22.) rada joče kot otroče (ta dan rado dežuje). — Svetega Jakoba (25.) jasno če je nebo, tud' o Bežiču bo krasno kot ribje oko. — Sv. Ana (26.) če brez viharja, bo kmeč jeseni imel dost' denarja. — Sv. Ignacija (31.) temna noč in oblačen dan, vinogradnik to leto v cekine bo zakopan. — Stoletna prakta prerokuje letos med 10. julijem in 10. avgustom izredno vroč čas.

Dopisi.

Maribor. Stariši se pritožujejo, da policijska oblast pri tujakih obeh kino-gledališčih premalo gleda na to, da se šolska mladina ne udeležuje predstav, ki so samo za odraslene. 10- do 14letni dečki so pomešani med vojaštvo in drugo občinstvo in vidijo in slišijo mnogokrat reči, ki niso za mladino. Ali je čuda, da se število mladih hudobcev dan za dnem vedno bolj širi? Opozarjamo nadzorovalno oblast, da posveti tej zadevi malo več pozornosti.

Sv. Križ nad Mariborom. Sledeči klicu našega presvitlega vladarja, ustanovili smo tudi pri nas toli potrebno šolsko kuhinjo. Hvala Bogu, z zadovoljstvom se lahko oziramo na enopolmesečno začeto dobo. Da pa se je ustanovitev kljub raznim težočam uresničila že letos, se imamo zahvaliti neutrudljivemu in požrtvovalnemu prizadevanju našega prebлага, za napredek tako netega g. župana in šolskega načelnika Filipa Galunder, za kar mu izrekamo najtoplejše zahvalo in vso priznanje. Zahvaljujemo se tudi najiskrenejše vsem našim blagim, vrlim dobrotnikom in dobrotnicam, ki so deloma z denarnimi prispevki, deloma s kmečkimi pridelki pomagali, da so našim šolarčkom pri slehernem obedu žareli obrazi veselja in zadovoljnosti. Z denarnimi zneski so prispevali: vlč. g. župnik Anton Kocbek 120 K, župan in šolski načelnik Filip Galunder 80 K, odvetnik dr. Radoslav Pipuš 50 K, okrajni odbor mariborski 100 K, kozjaška posojilnica Sv. Križ 100 K, nadučitelj Avgustin Hauptman 20 K, učiteljica Mar. Železnik-Jeran 50 K, preč. g. župnik G. Zrnko 10 K, prednica Marijane družbe Julka Čepe 20 K, Ana Elžnik 20 K, Franc Bicman 10 K, Frančiška Fischer 5 K, Franc Gaube 5 K, cerkveni ključar Jak. Strnad 4 K, Jakob Gradišnik 2 K, Valentin Čerič 2 K, Neimenovan 17 K, skupaj torej 615 K. Razun teh pa imamo še mnogo večje število onih dobrotnikov, ki so darovali v blagu. Bog jim vsem povrni stotero! Bog nam ohrani dosedanje dobrotnike in nam nakloni še novih za prihodno zimo!

St. Ilj v Slov. gor. Kmetijsko bralno društvo vabi domačine in sosede k prireditvi, ki se vrši v nedeljo, dne 9. t. m., v Slovenskem Domu ob ½. uri popoldne, v prid vojnim pohabljencom. Vstopnina običajna, preplačila se hvaležno sprejmejo. Vspored: Gledališka igra „Skriven zaklad“ v treh dejanjih. Deklamacija „Po bitki.“ Gledališka igra „Kmet in fotograf.“ Deklamacija „Samostanski vratar.“ „V mraku“, mešan zbor. Pridite v obilnem številu!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Povodom smrti svoje ljubljene žene je podaril g. A. Čeh, sedaj bivač v Mariboru, za uboge učence duhovske šole 10 K, za koji blagi dar se šolsko vodstvo Sv. Duh v imenu revnih učencev darovatelju prav pristočno zahvaljuje.

Sv. Križ na Murškem polju. Dne 21. junija nam je neizprosna smrt odvzela drago bitje Alojzija Ivanič, mladeniča iz Stare-Nove vasi. Vedel je natančno za dan svoje smrti, kajti že pred par meseci je izjavil, da bo umrl na svoj rojstni in godovni dan. In res — ni se varal v svoji prerokbi. N. p. v m.!

Dramlje. Tukaj je umrl dne 19. junija obče-spoštovani posestnik Jurij Aužner v 80. letu svoje starosti. Blag mu spomin!

Celje. Piše se nam iz celjske okolice: Ker je nam sedaj končni vspeh tedna Rdečega križa na razpolago, o katerem se zaradi velikega obsega podružnice in radi vojnega časa ni moglo prej kaj objaviti, se naslednje v tej zadevi poroča: Za darila, znake, svetilce in od prodaje listkov in raznih prireditev znaša skupilo 17.330 K 76 v. Iz zapisnika udov Rdečega križa je razvidno, da vplačana udnina znaša dosedaj 4382 K, vsega skupaj torej 21.712 K 76 vin. Ta svota pač kaže veliko, izvanredno patriotsko požrtvovalnost našega ljudstva v prid naše podružnice. Na novo se je zglasilo 1361 udov, vseh skupaj pa je 2394. V našem društvu so zastopani vsi stanovi obširnega celjskega okraja, ki se bodo z veseljem in ponosom spominjali tedna Rdečega križa leta 1916, z zavestjo, da so z najboljšo voljo svoj imetek z velikim vspehom položili na oltar naše domovine, da bo končna zmaga naša. — Podružnica Rdečega križa za kmečki okraj Celje.

Skale. Dne 5. julija je umrla v 84. letu svoje starosti spoštovana gospa Julijana Rotner, mati vlč. g. dekana Ivana Rotner. Truplo pokojnice se dne 7. julija prepelje v Lembah pri Mariboru, kjer se bo ob 1. uri popoldne vršil pogreb. N. v m. p.!

Zadnja poročila, došla v četrtek, 6. julija.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 5. junija.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Na višinah severovzhodno od Kirlibabe v Bukovini praske s sovražno konjenico.

Zahodno od Kolomeje je bila opoldne ruska brigada, ki je prešla k napadu, po naši artileriji prisiljena k divjemu umikanju. Proti večeru je sovražnik napadel južno od kraja Sadzavka z močnimi silami. Bil je povsod vržen nazaj, mestoma po srđitem ročnem metazu.

Pri kraju Barič, zahodno od mesta Bučac (ob Strypi) so vdrli Rusi mimogrede v našo postojanko. V protinapadu smo zopet pridobili prvotno črto. Pri kraju Verben ob gornjem Styru je sunek avstro-ogrskih čet pripomogel, da smo vjeli 11 častnikov, 827 mož, in vplenili 5 strojnih pušk. Po več dnevih se je na tem bojišču posebno izkazal staroslavni pešpolk št. 42 iz Terezina.

Južnozahodno in vzhodno od Lucka so se zopet izjalovili številni sovražnikovi sunki pod njegovimi težkimi izgubami.

V ozemlju reke Styr, na gornji strani Sokula, do mimo Rafalovke, so Rusi zopet pričeli napadati. Zahodno od kraja Kolki je poskušal sovražnik z močno uporabo bojnih sil pridobiti na severnem bregu trdnih tal. Na številnih drugih mestih so bili ruski napadi odbiti.

Italijansko bojišče.

Na ozemlju Doberdobske gorske planote se je nadaljeval topovski ogenj zlasti na južni del gorske planote. Italijanski napadali poskusi na naše postojanke vzhodno od Tržiča in Selc so bili odbiti.

Na fronti med Brento in Adizo je napravil sovražnik brezuspešne sunke proti našim postojankam pri Roani in severno od doline Posina.

Pri Naborjetu in v dolini Sugane je bil sestreljen po eden sovražni zrakoplov.

Balkansko bojišče.

Položaj nespremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Rumunija ostane nepristranska.

V Sinaiji blizu Bukarešte se je vršil dne 4. julija rumunski kronski svet pod predsedstvom kralja Ferdinand, katerega so se udeležili ministri in načelnik generalnega štaba. Sklepi kronskega sveta so sicer tajni, a toliko se je izvedelo, da se je sklenilo, da ostane Rumunija brezpogojno nepristranska.

Resna beseda vojakom. Tako je naslov mali knjižici, ki je te dni izšla v Katoliški tiskarni v Ljubljani. Namenjena je v prvi vrsti vojakom Slovenem, da se z enako odločnostjo uprejo sovražniku, ki se ob času počitka posebno za fronto utihotaplja med nje, kakor se borijo proti Rusu in Italijanu. Od naših hrabrih vojakov pričakujemo boljše bodočnosti in srečnejšega razvoja. Tega se oni tudi zavedajo. Naj se poleg tega zavejo še v dno srca, da je zvestoba napram Bogu v njegovi 6. zapovedi najbolje poročstvo, da ostane narod zdrav in krepek v naravnem in nadnaravnem oziru. Zgoraj omenjena knjižica pozivlja vojake, naj ostanejo 6. božji zapovedi do konca zvesti, naj nečistovanju, kjerkoli in kakorkoli se pojavlja, napovedo brezobzirno boj povsod. Gorje narodu, v katerem se ta kuga v katerikoli obliki razširi. Knjižica izhaja od visoke duhovske strani goriške nadškofije; narekovala jo je ljubezen do našega ljudstva in njegove bodočnosti in plemenita skrb za nesmrtno dušo, ako se med njimi nečistovanje pojavi. Kdor to ljubezen in to skrb deli, naj knjižico širi in priporoča povsod. Dobiva se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane s poštnino vred: 10 izvodov 1 K; 50 izvodov 4 K 50 v; 100 izvodov 8 K 30 v; 1 komad stane 10 v. Manj kakor 10 komadov se po pošti ne pošlje. Denar je treba poslati naprej v gotovini ali v znamkah. Kdor knjižico v trgovini v Mariboru kupi, se mu seveda poštnina odračuna.

Zbirka slovenskih povesti. Izšel je peti zvezek te zbirke, ki jo izdaja naš najboljši poznavalec slovenske slovstvene zgodovine prof. J. Grafenauer. Cena za zvezek je zelo nizka, 60 vinarjev. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Peti zvezek prinaša F. S. Finžgarja povestico „Študent naj bo“ in črtico „Naš vsakdanji kruh.“ V vsakem zvezku se nahajajo spisi enega edinega pisatelja. Dosedaj so objavljeni spisi po zvezkih: Josipa Ogrinca, Frana Erjavca, Jaklič-Jurčiča, Ks. Meška in sedaj Finžgarja. Izdajatelj podaja pri vsakem zvezku uvodoma življenjepis in oceno slovstvenega delovanja pisateljevega, kar vrednost vsake knjige zelo povzdigne. Toplo priporočamo!

* Ure. Opozarjamo na inserat „Ure“ od tvrđke Korveš. Mostu na Češkem, ki je ena največjih tvrđk te vrste na svetu. Naši čitatelji naj pišejo po cenik, kateri obsega 4000 podob in se dobi zastonj. Naslov: H. Konrad, razpošiljalna ur. Most na Češkem št. 800.

Loterijske številke.

Trst, dne 28. junija 1916: 30 89 67 75 79
Dunaj, dne 1. julija 1916: 7 45 13 54 77

Mala naznanila

Proda se hiša z vrtom, pripravna za trgovino. Hiša stoji tik žel. postaje; eno uro na okoli ni nobene trgovine. Cena 7000 K. Naslov pove upravnistvo tega lista pod "Hiša št. 433".

Kupi se hiša z nekoliko posestvom v bližini Maribora. Hiša mora biti samostojna z vrtom, njive so lahko nekoliko oddaljene. Ponudbe na upravnistvo tega lista pod "Hiša blizu Maribora št. 434".

Hiša

(gradič) na najlepšem prostoru trga blizu kolodvora, pripravna za vsako obrt, veliko njivo in travnikom, z gospodarskim poslopjem in z 2 velikima vrtoma se proda pod zelo ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Hranilnica in posojilnica v Savi ob Savi. 438

Izjava.

Jaz podpisani Franc Juhart, lesni trgovec v Slov. Bistrici obžalujem, da sem gosp. Ferd. Wernig, trgovca v Kovači vasi pri Slov. Bistrici razžalil, ga prosim javno za odpuščanje, se mu zahtevalim, da je od tožbe odstopil, zavežem se za občinske uboge občine Kovača vas plačati 50 K in poravnati vse v tej zadevi narasle stroške. Slov. Bistrica, dne 25. junija 1916. Franc Juhart. 439

Krojaški pomočnik se sprejme takoj v stalno delo pri g. Ivanu Partlič, krojač, Studenci pri Mariboru Okrajna cesta 3. 442

Vina in sadni mošt od 56 l. naprej suhe hruške od 5 kg naprej in novi "Silva" vrelec namizni in zdravilno kisel vodo razpošilja proti povzetju A. Oset, pošta Guštanj, Koroško. Posodo zaračunam za lastno ceno ter jo vzamem nazaj. Sprejem tudi steklenice in sode v polnitev in protiračunu ter se naj pošljejo na železniško postajo Spodnjiravograd. 443

Proda se pod ugodnimi pogoji hiša z gostilno in mesarijo. Hiša je enonadstropna. V nadstropju so 4 sobe in 2 kuhinji. V pritličju so 3 sobe kuhinja in mesnica; pod hišo velika klet, pr. kuhinji dober studenec. Tik hiše je velik vrt za zelenjavo in velika ledenica, 3 veliki hlevi za domačo in popotno živino. Zraven je 21 m. dolga in 7 m. široka uta z gledališkim odrom. Vsa poslopja so zidana in z opeko krita ter od župne cerkve 2 minuti oddaljena. Od hiše 10 minut leži velika parcela z gozdom, njivami in travnikom, ki daje letno 12 vozov sladkega sena. Ako se v hiši ne rabi prvega nadstropja, se lahko da v najem. Cena 30.000 kron. Proda se tudi mlin na tri tečaji na močni vodi, kjer se tudi vsako leto izdeluje mnogo olja. Mlin stoji tik lepe okrajne ceste. Cena 10.000 kron. — Vpraša se pri Mariji Trstenjak, Sv. Jurij ob Savi (Štaj.). 444

Malo posvetstvo blizu Maribora ali Ptujja se kupi. Natančna pismena poročila zahteva: M. J. Gradeč, Frankergasse 77. I. nastr. vrata 8. — Iščem v najem ali za nakup posvetstvo z gostilno in ekonomijo. Naznani naj se Anton u. Pristovnik, Wiesengasse 8. Studenci pri Mariboru. 445

Čevljarski pomočniki se sprejmejo. Prav dobra plača. Jarčičev naslednik Jos. Fritz, Glavni trg št. 18. Maribor. 429

Kontoristinja

z večletno prakso, zmožna strojopisja in stenografije, event. tudi hrvaškega jezika se takoj sprejme. Ponudbe: poštini predal 44 Celje. 418

Pekovski učence se takoj sprejme: Maribor, Tegetthoffstr. št. 81. 423

Hišnik (hlapec) za domačo opravila se takoj sprejme pri dobri plači in hrani. Franjo Duhek, svečar Maribor, Viktoringhofova ulica.

V kat. rem. kraju bo letos dobra sadna letina. Naj se mi piše: Jos. Sver, Dunaj, VII. okraj, Lindengasse št. 33. 424

Izabelo — vino kupim vsako množino in plačam po 80 v liter. Rosenkraz Postfach Gradeč. 425

Priden krojaški učenec

se sprejme. Janez Partlič, krojaški mojster, Studenci pri Mariboru, Okrajna cesta 3. 411

5 viharjev

stane poštna dopisnica, s katero lahko dobite na zahtevo moj glavni cenik z novo slikanimi urami zastoj in poštno ne prosto.

Prva tovarna ur

Ivan Konrad, c. i. k. dvorni dobavitelj v Brnu 801 na Češkem.

Nikelnasta anker-ura K 630, 6'80, 9'50, starosrebrna-kovina-sta remont. ura K 8, s švicarskim kolesjem K 825, vojna spominska ura K 10, radium žepna ura K 18, niklasta budilka K 7, stenska ura K 520. Za vsako uro triletno pismeno jamstvo. Pošilja se proti povzetju. Noben riziko! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. 1 Da

Učenec

iz dobre hiše in z boljše šolsko naobrazbo se takoj sprejme v modno in manu-fakturno trgovino R. Stermecki - Celje. 417

Kontoristinja

če mogoče s prakso, sicer samo zelo inteligentna začetrnica, se v žganijski tovarni takoj event. s l. ali 15. julijem sprejme. Zahteva se stenografija, strojopisje, sigurno računanje, slovenščina in nemščina. Stalno mesto pri dobri plači. Ponudbe v obeh jezikih z navedbo dosedanje delavnosti. Simon Hutter, sin, Ptuj. 427

Močan učenec za trgovino z mešanim blagom, zmožen obeh deželnih jezikov, se takoj sprejme pri trgovcu Ludviku Pinter v Selnici ob Dravi. 410

Pomočnika ter učenca večja nemškega ter slovenskega jezika sprejme takoj trdnica Rudolf Pevce v Mozirju. Pogoji pismeno ali osebno takoj. 389

Mariborska okolica!

Kupim takoj manjše vinogradno posvetstvo v bližini Maribora, najraje v Kamnici ali Bresternici. Zeli se solčna, mirna lega in pripravna hiša za poletno stanovanje. Kupnina se takoj izplača. Naslov kupca pove upravnistvo "Slov. Gosp." pod "Lep vinograd št. 375".

Zastopniki, ki bi vojake zavarovali, se sprejmejo. Dobra plača in ugodni pogoji. Vpraša ali zglaš se pri Okrajnem uradu vdovskega in sirotinskega zaklada v Ptuj, mino-ritski samostan.

Hiša

novozidana 2 nadstropna v mestu, še davka prosta, velik vrt, stanovalci plačajo na leto 2832 kron, se proda pod lahkimi plačilnimi pogoji za 30.000 K. Več v upravnistvu pod "Hiša 30.000 Maribor". 190

Novozidana hiša

stavka prosta, na Tezni, s 5 sobami 4 kuhinje, perilna kuhinja, studenec, lepa njiva. Cena 13.000 kron. — Hiša brez njive, velik vrt, drugo vse, kakor pri prvi. Cena 1000 K. Tezno 42 pri gosp. Rannar. 173

Vila

novozidana z 8 sobami, 4 predsobe, 4 kuhinje z vodo. Veliki vrt v Mariboru. Lahki pogoji. Cena 28 tisoč kron. Več pove upravnistvo pod "Vila 172".

Sprejme se pridna poštna, močna dekla, sposobna za vsako delo pri Tereziji Bothe, Rače. 388

VELIKA UMETNOST

v slučaju nagle smrti obuditi

popolni kes.

Vsem, ki v Boga verujejo, v duhovno pomoč. 16 malih strani.

Tisk in založba tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Ta drobna knjižica prihaja pač o pravem času! Če kdaj, je potrebno v sedajšnjih dneh velikega umiranja, da je vsakdo temeljito podučen o slučajih nagle smrti! Najprva in najpotrebnejša molitev za umirajoče je popolni kes. Na sodnji dan se le bomo izvedeli, koliko duš se je rešilo z obujenjem popolnega kesa še v zadnjem trenutku. Učenjak Francelin, se je izrazil nekoč: "Ko bi mogel prepotovati kot pridigar dežele, o ničemur bi ne pridigoval tolikokrat, kakor o popolnem kesu." Glejte nauk o popolnem kesu Vam podaje ta knjižica. Dragi čitatelji! Sezite pridno po tej knjižici. Naročite si jo za sebe, pa pošljite jo tudi svojim možem in sinovom na bojišče.

Cene: 1 komad 8 h, 15 komadov s poštnino vred 1 K, 100 komadov s poštnino vred 5 K. Manj kakor 15 komadov se po pošti ne pošilja. Denar je treba poslati naprej.

ZAHVALA.

Za mnogoštevilne izraze sočutja in za obilno spremstvo pri pogrebu našega ljubljenečega očeta

Jožefa Gartner

vsem udeležencem najiskrenejša zahvala! Še posebej izrekamo našo zahvalo domačemu preč. gosp. župniku Antonu Kocbek za duhovno tolažbo, preč. g. župniku v Pušcavi Gasperju Zernko za preganljivo nagrobno, velč. g. kaplanu Konradu Šesko v Hočah za njegovo vdeležbo pri pogrebu, kakor tudi slavnemu učitelstvu pri Sv. Križu.

Priporočamo blagega očeta v molitev in spomin!

Sv. Križ nad Mariborom, dne 1. julija 1916.

Zalujoča rodbina
Gartner.

430

Kilne pase

tudi za najhujše kile, trebušne obveze, suspensorije, podlage za pleske noge, brgle, umetne ude, kakor roke in noge i. t. d. ter pokončne držaje in druge različne stroje proti telesnim poškodbam po zdravniškem predpisu izdeluje izvrstno in dobro staro-znana trdnica

Franc Podgoršek,
bandažist,

Maribor, Burggasse 7.

Izborna se je obneslo za vojake v vojski in sploh za vsakega kot najboljšje

bol oblažujoče mazanje

pri prehlajenju, revmatizmu, protinu, prsnih, vratnih in bolestit v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro - Liniment.

capsici
compos.

Nadomestilo za Sidro - Pain - Expeller.

Steklenica kron. — 80, 1'40, 2'—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni "Pri zlatem levu", Praga, I., Elizabetna cesta 5.

Dnevno razpošiljanje.

Naznanilo.

Dne 24. in 25. julija se bo na tukajšnjem zavodu vršil tečaj za vnovčevanje sočivja, zgodnjega sadja in jagod. V tem tečaju se bo vse potrebno teoretično in praktično poučevalo. Število udeležencev je določeno na 30. Predavanja, ozir. pratično razkazovanja se bodo vršila od 9-12. in od 2-4 ure. Učnina se ne bo pobirala. Učni jezik je nemški. Prijave do 17. julija na podpisano mesto.

Ravnateljstvo deželne sadjarske in vinarske šole v Mariboru. 486

Vsakovrstne

poljedelske stroje

kakor: mlatilnice, vitlje, čistilnice za žito, sadne mline in preše ter slamoreznice ima v veliki izbiri in jih priporoča veletrgovina z železnino „MERKUR“ Peter Majdič v Celju. 416

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija Maribor, odd. VIII. jo o obtožbi opravitelja državnega pravdnistva zoper Janeza Vauhnika, zavoljo draženja v navzočnosti opravitelja državnega pravdnika dr. Travner in prostega obtoženca Janeza Vauhnika po danes dognani glavni razpravi po predlogu obtožitelja, naj se obtoženec kaznuje, razsodila tako:

Obtoženec Janez Vauhnik, 65 let star, rojen v Sv. Miklavžu, r. k. oženjen, posestnik in občinski predstojnik v Ješencih, nekaznovan, je kriv, da je dne 20. aprila 1916 v Ješencih izrabljaje izredne razmere povzročene z vojnim stanjem zahteval za 100 kg sena kupnino po 15 K, toraj za neobhodno potrebne reči očitno čez razmerne cene; s tem je zakrivil prestopke draženja po § 14 c. naredbe z dne 7. avg. 1915 št. 228 d. z. in se kaznuje po tem delu zakona z uporabo § 261 k. z. na globo sto (100) kron v slučaju neizterljivosti pa na deset dni zapora ter po § 389 k. p. r. na povračilo s' škodov kazenskega postopanja.

Nadalje se odredi v smislu § 15 te ces. naredbe, da se objavi obsodba brez razlogov po enkrat v listih: "Tagespost," "Landwirtschaftliche Zeitung," "Marburger Zeitung," "Slovenski Gospodar" na stroške obtoženca.

Maribor, dne 14. julija 1916.

431

Dr. Osvatitsch m. p.

Ivan Ravnikar

Na trgovina specerijskega, kolonijalne Na
debelo! ga blaga barv in zaloga mineralnih
voda drobno!

Celje - Graška cesta 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vin-ski kamen, kumno, janež, pristno
srd in vosek.

Cas košnje jetu!
Pozor kmetovalci!

Naročite takoj za poskušnjo najboljše kose sedanosti »Gorenjsko koso«, ki je izdelana iz najfinejše srebrnojeklene tvarine ter se za vsak komad jamči (garantira). Dobi se edino v prvi gorenjski razpošiljalni Ivan Savnik Kranj št. 150 (Gorenjsko).

Gorenjska kosa	60	65	70	75 cm	dolge
	6	6 1/2	7	7 1/2	8 pesti

Cena K 2'60 2'70 2'80 2'90 3'— komad

»Gorenjska kosa« je lahka kot pero, torej pri-pravna tudi za ženske!

(Zahtevajte ilustrirani cenik zastoj!) 300

Radioaktivnost 44'7 volt.

Akrototerna Sutinske + 37'4 C.

Osobito zdravilne za ženske bolezni, rheuma, uloga, ischias. Kraj: Sutinske toplice, zagorska železnica, pošta Mače. Hrvatsko.

Kopalna doba od 1. maja do 1. listopada.

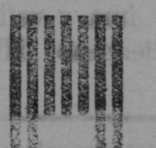
Več pove kopalniško ravnateljstvo. 7 M

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptaju

se najbolj priporoča.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo, navadne po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo k kapitalu januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po postu se pošlje hranilne pološnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilca sama.

Posojila se dajajo

1. Zlato in srebro, a. vknjižbo proti pupilske varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo na poročilo po 5 1/2% in 1. osebni kredit po 6%. Nadolje izposojajo na zastavo vrednostnih papirjev. Dopolnje pri vsakih posojilih zavodnih prevzame posojilnica v svojo last proti povratni gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presega 7 kron. Projeja za vknjižbo dela posojilca brezplačno. Vanka plača je kolke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 8. do 12. ure dopoldne in vsak sobota od 8. do 12. ure dopoldne. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je 1 K. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnogo priznanih in pohvalnih pisem. **F. Prull**, mestna lekarna „pri c. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

A. I. 256/16/11.

Prostovoljna sodnijska dražba nepremičnin.

Po c. kr. okrajni sodnji Ptuj, odd. I se bodo na zahtevo dedičev po Ani Kostonjevec javno dražbale sledeče neprimičnine:

1. VI. št. 49. k. o. Brstje, obstoječe iz:	
Parc. št. 33. poslopje z vinsko prešo	10 ar 68 m ²
„ „ 807. njiva	41 „ 18 „
„ „ 808. vrt	36 „
„ „ 809. vrt	7 „ 88 „
„ „ 810. travnik	1 ha 06 „ 30 „
„ „ 811. njiva	93 „ 30 „

Izklicna cena K 21618.—

2. VI. št. 331 k. o. Ptuj, obstoji iz: Parc. št. 356 njiva in parc. št. 360 travnik 36 a 83 m². Izklicna cena 4348 K 50 v.

3. VI. št. 71 k. o. Grajena, iz:	
Parc. št. 325/4. gozd	6 ar 80 m ²
„ „ 328/1. gozd	1 ha 94 „ 26 „
„ „ 328/2. njiva	11 „ 40 „

Izklicna cena 3186 K 90 v.

Kot pritikline, ki so v ceni zapopadene, se bodo soprodale: otava in vsi poljski sadeži. Dražba se vrši dne 10. julija 1916 ob 3. uri popoldne v Budini št. 1. Za vl. št. 49 k. o. Brstje in vl. št. 331 k. o. Ptuj in dne 11. julija 1916 ob 3. uri popoldne v Grajeni na licu mesta za vl. št. 71. k. o. Grajena. Ponudbe pod izklicno ceno se ne bodo sprejemale. Upnikom, ki imajo na posestvu svoje pravice zavarovane, ostanejo njih pravice pridržane. Prodajalci si pridržijo pravico, da se tekom 3. dni odločijo in izjavijo, da kupčijo odklonijo. Pogoji o rokih plačila in krajih, kjer se plača i. t. d., se lahko vpogledajo pri c. kr. notarju Francu Strafella v Ptaju.

C. kr. okrajno sodišče Ptuj, odd. I.,
dne 30. junija 1916.

441

Mašinist ali strojni ključavničar,

ki razume nekoliko pri električnih napravah in izvrši vsa mala popravila, se sprejme takoj. Istotam dobi službo tudi učenec volonter od 16 do 17 let star v električni centrali. Ponudbe na uredništvo Slov. Gospodarja pod Mašinist št. 435.

Spoštovanemu

c. kr. avstrijskemu vojaškemu-vdovskemu
in sirotinskemu zavodu

deželni urad za Štajersko

Gradec.

Marija Holc, posestnica in lesna trgovka v Zagorcih v Slov. gor., potrjuje s tem po okrajnem uradu Ptuj v minoritskem samostanu, da je znesek po 1000 K kot zavarovalnino resnično prejela in izreka družbi za pravilon in popolno izplačila najudanejšo zahvalo.

Istočasno najtopleje priporočam vsem, ki dobijo preskrbinsko podporo in vpoklicanim ta c. kr. zavod.

Zagorec, dne 24. junija 1916.

Velepoštovnjem

Marija Holc.

440

STRD (izstresen iz pogač)

kupi v vsaki množini medičar Franjo Duhek, Maribor, Viktringhofova ulica. Plačam bolje kot vsak drugi.

Gobe. Gobe.

Kupim

vsako množino **lepo posušenih** gob (globanj) po najvišji dnevni ceni. V prvi vrsti **kravše** ali **prave globanje**, potem **posušene** turke, brezovke, žemljariče, jelenovke, bodičariče ali rumene ježovke, medvedove tace, laške lesičke, navadne rumene (zlate) lesičke, sivke, pečenice, golobarke, štorovke i. t. d. sploh vse užitne gobe.

Trgovci in nabiralci gob, ki bi se zanimali za nakup oziroma nabiranje gob, naj pišejo na „Eksport gob“ v Konjicah št. 62, Štajersko. — P. S. Pridem na zahtevo v vsak kraj, da podučim nabiralce in trgovce o nabiranju in nakupu raznih vrst.

370

Vabilo.

Kletarsko društvo v Ormožu,

reg. zadruga s neom. zavezo

vabi svoje zadržnike na

izvaredni občni zbor

ki se vrši v soboto dne 15. julija 1916 ob 2. uri popoldne v posebni sobi Klet. gostilne v Ormožu.

DNEVNI RED:

1. Sprememba pravil.
2. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

432

Načelstvo.

436

A VII. 333/16/68.

Prostovoljna sodnijska dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajni sodnji v Ptaju se bodo na zahtevo zapuščinskega kuratorja v zapuščini po c. in kr. nadporočniku Antonu Kokot nepremične vl. št. 159, 28, 27, 103 kat. občine Turski Vrh (Türkenberg) v izmeri skupno 6 ha 67 a 14 m² javno dražbale.

Na teh zemljiščih stojijo sledeče stavbe: Vila št. 13, novozidana luksurizno opremljena, s 3. sobami visokoprtilčno, 3 sobe v podstrešju, kuhinja, kopalnica, shramba za jedila, veranda, balkon, soba za služinčad, klet, vodovod, osrednja kurjava, parketna tla, lepotični vrt itd.

Hiša št. 34, navadna lesena zgradba z opeko krita z 1 sobo in gospodarskimi prostori.

Hiša št. 35, podzidana lesena stavba, s slamo krita, 2 sobi, kuhinja, velika preša in dve veliki obokani vinski kleti.

Gospodarsko poslopje s kravjim hlevom in skednjom, shrambo za orodje in svinjak.

Zemljišča obstojijo iz:

78 a 10 m ²	vinograda.
72 a 23 „	sadonosnika.
1 ha 32 a 17 „	njiv.
1 ha 11 a 73 „	pašnikov.
2 ha 44 a 55 „	gozda.

Vsa 4 posestva so ena skupna posest, so popolnoma arondirana, ležijo v najboljšem delu slovitih Haloskih goric, nekako malo uro hoda od Zavrča, ki leži na cesti Ptuj-Varaždin. Posestva bodo izklicana za ceno 19.600 K. Posestva so posebej pripravna za udobno poletno bivališče.

Kot pripadnine, ki so v ceni 19.600 K vštete, se prodajo: voz, vinska preša, kletarska oprava s sodi vred, oprava kopalne sobe, vodne pumpe in drogi za požar, lestve itd. (inventurni zapisnik II. št. 326.)

Dražba se vrši dne 17. julija 1916 na Turskem Vrhu na licu mesta ob 10. uri predpoldne. Ponudbe pod izklicno ceno se ne bodo sprejele. Upnikom, ki imajo svoje zahteve na posestvu zavarovane, ostanejo njih pravice brez oziroma na prodajno ceno zavarovane. Sprevzeti se mora tudi izvzete tvarine proti vračunanju njih cenilne vrednosti. Zapuščinski kurator si je izvzel pravico, da se sme tekom 3 dni odločiti, ali prodajo odkloni. Pogoji o rokih in kraju plačila itd. se lahko pogledajo pri podpisani sodnji soba št. 17 in 13.

Istočasno a posebej se bo celotna oprava, kakor pohištvo, garniture, podobe, preproge, zavese, svetilniki, celotna kuhinjska oprava itd. izdražbala.

Nadalje se bodo izdražbale oficirske uniforme, gospodarska garderoba, perilo za gospode, lovsko orožje, knjige itd.

C. kr. okrajno sodišče Ptuj, odd. VII.,
dne 17. junija 1916.

Dr. Bauer.